

Zaradi nove struge v Zarici ta teden visoka Sava ni poplavila kranjskih podjetij. Ker dela v Zarici še niso končana, pa je vseeno vdrla tudi v prejšnjo strugo. — Foto: A. U.

Leto XXVI. Številka 75

GLAS

Ustanovitelji: obč. konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Sk. Loka in Tržič — Izdaja CP Gorenjski tisk Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič — Odgovorni urednik Albin Utakar

G L A S I L O S O C I A L I S T I Č N E Z V E Z E D E L O V N E G A L J U D S T V A Z A G O R E N J S K O

Kranj, sobota, 29. 9. 1973

Cena 70 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredah in sobotah

Prve ocene

V vseh gorenjskih občinah, razen v tržiški, kjer bodo prihodnji teden začeli z javnimi razpravami, je v teh dneh že dobršen del javnih razprav o osnutkih zvezne in republiške ustave sporedno s temi razpravami obravnavali tudi predlog občinskega statuta. Na četrtek v tem posvetu predsednikov in sekretarjev občinskih konferenc socialistične zvezze in predsednikov občinskih sindikalnih svetov z Gorenjske v Kranju so skušali podati že prve ocene z doseganjih razprav. Sicer pa bodo v vseh občinah razprave trajale nekako do sredine oktobra.

Podatki o obisku, organizaciji in vsebini dosedanjih razprav na Gorenjskem kažejo, da je povsod za razprave precej zanimalje. Občani na predlog zvezne in republiške ustave sicer nimajo bistvenih pripombg, precej pa je različnih vprašanj in med temi največ takšnih, ki se nanašajo na začrtano delovanje delegatskega sistema. V tistih občinah, kjer so poleg omenjenih dveh osnutkov že povedli razpravo tudi o osnutku občinskega statuta in o bodoči samoupravnosti organizirnosti krajevnih skupnosti ter organiziranosti temeljnih organizacij združenega dela, pa so že zabeležili poleg vprašanj tudi vrsto mnenj, pripombg in predlogov.

V jeseniških občinah, kjer so se glede razprav odločili za dve fazi in so zdaj najprej razpravljali o osnutku zvezne in republiške ustave, sporedno s tem pa še o uresničevanju določil kadranske politike v občini in o izhodiščih za občinski statut, so imeli do sreda tega teda prek 115 razprav, ki se jih je udeležilo okrog 7000 občanov. Na dosedanjih razpravah je bilo največ vprašanj o delovanju delegatskega sistema, pogosto pa je bilo tudi slišati predlage in zahteve o potrebnosti na vseh področjih za uresničevanje začrtanih določil. Razen tega ocenjujejo, da so bile razprave organizirane tako, da se jih je lahko udeležil vsakdo in da so se lahko vključili vanje. Sicer pa pričakujejo, da bodo razprave vsebinsko (glede pri-pombg, mnenj in predlogov) živahnjeje v drugi fazi, ko bo tekla beseda o osnutku občinskega statuta.

Predstavnik iz Škofije Loke je na posvetu povedal, da so imeli v občini do sreda tega teda v krajevnih skupnostih in v delovnih organizacijah okrog 30 razprav in da so bile vse dobro obiskane. Poleg zvezne in republiške ustave so v občini razpravljali tudi že o osnutku občinskega statuta.

V tržiških občinah se bodo javne razprave začele prihodnjem teden, ko bodo prav tako poleg obeh ustavnih predlogov razpravljali tudi že o predlogu občinskega statuta in samoupravnosti organizirnosti krajevnih skupnosti in temeljnih organizacij združenega dela. Rečeno je bilo, da so organizacijsko pripravili vse potrebno, da bodo razprave lahko potekale po programu in da bodo z njimi končali do sreda oktobra. Poleg krajevnih skupnosti in delovnih organizacij bo nekaj razprav tudi v interesnih skupnostih.

V kranjskih občinah sta v primeri z drugimi gorenjskimi občinami občinska konferenca socialistične zvezze in občinski sindikalni svet tehnično plat organiziranje razprav prepustila delavske univerzi, sama pa se posvetila predvsem vsebinski plati organiziranja. Doslej je bilo v občini 50 do 60 javnih razprav, ki se jih je udeležilo okrog 4500 občanov. Ocenjujejo tudi, da je bila dosedanja udeležba na razpravah, kjer prav tako razpravljajo tudi o osnutku občinskega statuta, večja kot na podobnih javnih razpravah ali zborih volivev v preteklosti. V krajevnih skupnostih največ razpravljajo o vprašanjih iz statuta in organiziranosti krajevne samouprave, v delovnih organizacijah pa najbolj pogosto načenjajo vlogo temeljnih organizacij združenega dela v bodoči ureditvi, delovanje delegatskega sistema ter delovanje in organizacijo delavske kontrole.

V Radovljici so z razpravami v krajevnih skupnostih že končali. Ceprav o celotnem predlogu občinskega statuta v teh razpravah še ni tekla beseda (občinska skupščina ga je dala v javno razpravo na sredini seji), so povsod že obravnavali osnutke nekaterih poglavij iz statuta. 42 razprav se je udeležilo prek 1800 občanov, ki so se še posebej zanimali za organiziranje in financiranje krajevnih skupnosti, za položaj delavcev v združenem delu, za razširitev samoupravne delavske kontrole in se zavzemali za zagotovitev pravilnega razmerja glede delegatov v bodočem ustavu občinske skupščine. V zadnjem času pa je občinska konferenca socialistične zvezze dobila več pobud za organizacijo razprav v posameznih skupinah. Tako bodo organizirali razpravo za porotnike občinskega sodišča, za klub odbornikov, za aktiv strokovnih delavcev temeljnih organizacij združenega dela, za sekcijsko pravnikov in druge. A. Zalar

Proslava v Kočevju preložena

Z republiške konference SZDL so sporočili, da je proslava 30. obletnice kočevskega zbornika in I. Kongresa Zvezne slovenske mladine z naslovom Narod si bo pisal sodbo sam preložena na soboto in nedeljo 6. in 7. oktobra. —jk

Posvet farmacevtov

Slovensko farmacevtsko društvo je od 27. do 30. septembra na Bledu organiziralo letošnje VI. zvezno posvetovanje iz farmacevtske tehnologije. Na posvetovanju je poleg domačih prišlo tudi več tujih strokovnjakov s področja farmacevtske tehnologije in biofarmacije.

Sodobno
oblečena
žena
kupuje pri

Najnovejši modeli zimske garderobe že v zalogi v Konfekciji na Titovem trgu 7 in po znižanih cenah v konfekcijah na Klancu, Vodopivčeva 2.

ženski zimske plašči,
ženski kompleti in jakne,
hlače, krila

Poglejte in odločite se pravočasno za nakup!

Oddelek srednje šole v Radovljici

Po več kot enoletnih pripravah in prizadevanjih so v letosnjem šolskem letu na veliko zadovoljstvo učencev in staršev v Radovljici odprli oddelek ekonomsko srednje šole, ki po besedah predsednika občinske skupščine pomeni začetek uresničevanja širšega programa odpiranja tovrstnih oddelkov nekaterih srednjih šol. Prvi takšen oddelek so odprli v sodelovanju s centrom srednjih šol na Jesenicah. K uresničitvi tega cilja pa je precej pripomogla tudi jeseniška občinska skupščina.

V oddelek ekonomsko srednje šole se je na začetku vpisalo 37 učencev, zdaj pa ga obiskuje 31, vsi pa so osemletko končali z odličnim ali prav dobrim uspehom. Pouk v oddelku, ki je v

prostorih poklicne kovinarske šole (razred so na novo opremili, preuredili in prav tako tudi zbornico) se je začel 17. septembra. V oddelku predavajo profesorji z osnovnih šol v občini, gospodarske predmete pa podajajo dijakom strokovnjaki iz gospodarskih organizacij.

V občini pravijo, da je bila ustanovitev tega oddelka vsekakor upravičena, saj se letos na primer prek 20 učencev iz občine ne bi moglo vpisati na nobeno srednjo šolo, če ne bi ustanovili

tega oddelka. Za naprej pa zagotavljajo, da vsi, ki bodo končali ekonomsko srednjo šolo ne bodo imeli težav zaradi zaposlitve, saj v občini vsako leto na novo potrebujejo od 30 do 35 ekonomskih tehnikov. Na zadnji seji občinske skupščine je bilo pojasnjeno, da dokler v republiškem merilu ne bo rešeno financiranje tega oddelka, bo to odgovornost prevzela radovljiska občina. Enoletni stroški bodo znašali okrog 120.000 dinarjev.

A. Ž.

GOZDARJI - LOVCI - RIBIČI

Izredno ugodno

HUBERTUSI 420 din

POVRŠNIKI 385 din

lahko izberete v blagovnici,
Kokra — Titov trg 3, Kranj
Količine so omejene!

Za zdaj brez odklopov

Elektroenergetski položaj v Sloveniji se je zadnje dni po zaslugu močnega dejstva in večjih dobow prenoga toliko izboljšal, da odklopov za široko potrošnjo na Gorenjskem ni bilo, pogodbeni odjemalci pa tudi dobivajo polne količine električne energije. Ce ne bo nepredvidenih težav, bo tako tudi v prihodnjih dneh.

Klub temu pa v Sloveniji še vedno veljajo redukcije električne energije, ki so sicer manjše od tistih, ki smo jih bili vajeni v preteklosti. Široka potrošnja mora reducirati 10 odstotkov, potrošnja električne energije za javno razsvetljavo se mora zmanjšati za 50 odstotkov, za reklame pa velja 100-odstotna redukcija. Za pogodbene odjemalce (industrija) redukcij za zdaj ni. —jk

Naročnik:

VI. MEDNARODNI SEJEM OBRTI IN OPREME od 12. do 21. oktobra 1973

Garažna hiša v Lescah

Pred kratkim je bil dosežen med tovarno verig, krajnjo skupnostjo Lesce in Stanovanjskim podjetjem Radovljica dogovor o gradnji garažne hiše v stanovanjskem naselju v Vodnikovi ulici v Lescah. Garažna hiša, prva te vrste v Lescah, bo imela eno nadstropje in 40 garaž za automobile. Lastniki, ki bodo želeli dobiti garažo, bodo morali po pogodbi z investitorjem vložili del denarja kot polog. Prijave so zbirali do začetka tega tedna. JR

Zastava 750 in njene »odlike«

Spoštovano uredništvo! Finka, o katerem bo govorila v pričojučem pismu, sem dobil sredi julija. Točneje rečeno: gre za zastavo 750. Rad bi vam razložil, kaj vse je v tem času na nej zatajilo, katere okvare so jo »napadle« in koliko živcev me je že stala. Naj dodam še, da sem doslej z vozilom naredil približno 2400 kilometrov.

Kot uvod v dolg niz nevšečnosti je bilo treba zamenjati amortizer prednjega levega kolesa, kmalu nato pa zlomljeno tečaj (spant) pokrova pri motorju. Potem so mu montirali novo izpušno cev, kajti »star« je šla rakom živžat. Ob prvem večjem nalinu sem ugotovil, da čelno vetrobransko steklo ne tesni dobro in da voda vdira v notranjost automobile tudi pri oseh koles. V nadaljevanju je odpovedala klučavnica za vžig. Mehanički so sicer brz montirali drugo, a nedolgo zatem je počil bakeliti obroček smerokazne ročice. Za nameček se je pri vožnji okrog doma dočela odvila prirobnica in če ne bi imel sreče ter brz našel strokovnjaka, bi zagotovo obtičal kje sredi ceste.

Vidite, takšna je bera dveh mesecev lastništva zastave 750. Prav zanima me, kaj bo prinesla prihodnost. In niti pomisli si ne upam na čas po preteku garancijskega roka. Vendar naštete okvare tudi doslej niso bile mačji kašelj. Dovolj je, če izračunam, koliko izgubljenih ur so me stala postavljana po servisih — da o stroških, ki bi jih imel, če bi napake nastale pozneje, sploh ne govorim.

In še nekaj: ko so mi menjavali izpušno cev, ki je menda dražja kot originalna, sem razliko hočeš nočeš plačal iz svojega žepa. Podobno je s klučavnicami za vžig, saj so rezervne, če jih uvozijo, okrog 160 dinarjev »težje«. Velja pristaviti, da je omenjeni fičko klub skoraj petim križem moj prvi avtomobil v življenju. Razočaran sem in ne najdem besed, ki bi jih uporabil namesto komentarja. Zelo rad bi slišal, kaj bodo od zgornjih našteti dejstvih porekli predstavniki tovarne oziroma predstavniki njenih trgovskih zastopstev, saj zastava 750, ko je registrirana, konec končev le stane blizu tri milijone starih din. In nedvomno se boste strinjali z menoj, da trije milijoni za državljanja s srednjimi prejemki niso ravno majhna reč.

Lojze Eržen

Javne razprave v prihodnjem tednu

Kranj

Krajne skupnosti:

30. septembra ob 9. uri v Vogljah
1. oktobra ob 19. uri v Mavčičah
2. oktobra ob 19. uri v Cerkljah
3. oktobra ob 18. uri v Poženku
4. oktobra ob 19. uri v Voklem in v Struževem
5. oktobra ob 18. uri v Preddvoru

Delovne organizacije:

1. oktobra ob 12. uri v podjetju Kranjske opekarne, ob 17. uri za vzgojno-varstveni zavod Kranj in Golnik
2. oktobra ob 10. uri za podjetje Central, ob 12. uri za Projektivno podjetje Kranj, ob 13. uri za hotel Jelen Kranj in ob 17. uri za Gimnazijo Kranj
3. oktobra ob 12. uri za Splošno vodno skupnost Gorenjske in za Podjetje za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo, ob 17. uri za Poklicno šolo za elektro in kovinarsko stroko Kranj
4. oktobra ob 11.30 za delavske univerze Kranj in ob 16. uri za podjetje Central Kranj
5. oktobra ob 14. uri za sodišče in javno tožilstvo Kranj

Radovljica

Po krajevnih skupnostih v radovljiski občini so javne razprave po programu že končane. V delovnih organizacijah pa bodo organizirali več razprav po različnih oddelkih. Pripravljajo tudi razprave za razne interesne skupnosti in dejavnosti.

Pristop k izgradnji Bleda

Oba zpora radovljiske občine skupščine sta na sredini seji (prvi po poletnih počitnicah in 57. v tem mandatnem obdobju) obravnavala predlog turističnega društva Bled, da bi poleg drugih zainteresiranih organizacij tudi občina pristopila k interesni skupnosti za postopno izgradnjo rekreacijsko-turistične infrastrukture na Bledu. Pobuda za združevanje sredstev blejskih hotel-skupin in drugih delovnih organizacij za ureditev oziroma izgradnjo nekaterih rekreacijskih objektov na Bledu, s čimer bi ta kraj dobil celovitejšo turistično ponudbo, je nastala že v začetku tega leta, pogovarjali pa so se o tem tudi že lani. Kot so povedali, so vsi po vrsti takšno zamisel podprtli in danes je že gotovo, da bo Bled prihodnje leto jeseni imel umetno ledeno plesko. Kasneje pa bodo prišli na vrsto še drugi rekreacijski objekti.

Občinska skupščina je na zadnji seji predlog turističnega društva podprla in sklenila, da bo poleg moralne podpore za uresničitev programa prihodnje leto tudi sama v proračunu zagotovila najmanj

100.000 dinarjev kot svojo udeležbo. To je že druga takšna odločitev občinske skupščine, ki si prizadeva, da bi se v občini čim bolj razvijalo turistično gospodarstvo. Na seji pred letosnjimi počitnicami so namreč odborniki sklenili, da se občinska skupščina z dvema delegatoma vključi tudi v konzorcij za izgradnjo Koble. A.Z.

Tudi letos je sadje na Gorenjskem slabše obrodilo

Letoski pridelek sadja bo na Gorenjskem bolj skromen. Nekaj bolje je sadje obrodilo le po nekaterih krajinah Gorenjske, zato je tudi cena sadja za ozimnico tako visoka.

Zanimivo pa je, da so letos po vsej Gorenjski izredno dobro obrodili orehi, ki prav v tem času dozorevajo.

-an

Tovarna verig, ki je že lani v Lescah zgradila dva stanovanjska bloka za svoje delavce, se je letos odločila za gradnjo še dveh blokov. V enem bo 12 stanovanj, v drugem pa 24 garsonjer. Predvideno je, da bodo stanovanja gotova do začetka prihodnjega leta. Sicer pa se bodo v Verigi, kjer imajo 1200 zaposlenih, v prihodnje najbrž lotili gradnje še dveh blokov. Čeprav imajo trenutno že okrog 200 stanovanj in vsako leto delavcem dajejo še posojila za gradnjo zasebnih stanovanj, imajo v podjetju še vedno nekaj prošenj za stanovanja. Vendar pa je število prosilcev v primerjavi z nekaj leti nazaj precej manjše. —A.Z.—Foto: F. Perdan

Nov dom pri izviru Soče

Planinsko društvo Jesenice se je že začelo pripravljati na otvoritev svoje nove planinske postojanke pri izviru Soče v Trenti.

Nova planinska postojanka stoji na temeljih oz. na starem mestu, kjer je nekoč stala skromna koča pri izviru Soče. Stara koča, ki so jo jeseniški planinci po osvoboditvi preuredili iz stare vojaške karavle, ni mogla več kljubovati naraščajočemu prometu in tudi zaradi neustreznih prostorov in sanitarij. Zato jo je sanitarna inšpekcijska tudi zaprla. Nova planinska postojanka, ki bo vredna nad 40 milijonov starih dinarjev, bo imela sodobne prostore s 25 ležišči in stanovanje za oskrbnika.

Nova planinska postojanka bo vsekakor velika pridobitev za razvoj planinstva in turizma v tem prelepem gorskem svetu, saj se bo prav gotovo sedanjši številni promet v njej še povečal. Čeprav je postojanka odprta le nekaj mesecev na leto, jo obišče na tisoče domačih in tujih planincev in izletnikov.

Deževje prazni kamp

V kampu Smlednik v Dragočajni zaključujejo letošnjo sezono, s katero so povsem zadovoljni. Čeprav bo kamping uradno odprt še do konca oktobra, ga z nastopom hladnejših deževnih dni obiščejo le še redki gostje. Letosni obisk gostov je bil zelo dober, saj so zabeležili že 5500 prenočitev. Vse več je stalnih gostov, predvsem Nizozemcev, Nemcev in Francovcov.

Niso jih pozabili

Te dni se je iz Umaga vrnila skupina 12 upokojencev tovarne Color Medvode, ki so bili 12 dni na brezplačnem letovanju v počitniškem naselju Pelegrin.

Sindikalna organizacija Color že več let skrbi za dobro počutje starejših članov kolektiva, saj jim ob koncu leta pripravi tudi sprejem, na katerem jih seznamijo s poslovanjem podjetja.

—fr

Art. 8073
vel. 35—41

alpina

Art. 6046
vel. 39—46

GLAS 3

Sobota, 29. september 1973

Pripis uredništva
Kaj bodo porekli predstavniki Crvene zastave? Najbrž čisto nič. Lepo naprej bodo prodajali svoje izdelke, ki so otipljiva negacija gesel in prizadevanj ob letu kvalitet, občasno dvignili cene in vmes tarnali o objektivnih izjavah. Vaše »protestnoe pismo« ni ne prvo, ne zadnje te vrste. Vsemogočna jugoslovenska avtomobilска industrija se poživlja nanje. Če ti vseč, vrli potrošnik, pa bolj peščavi. V vseh pogledih je bolj zdravci.

Boleč občutek

»Očitajo nam, da smo kmetje v preteklosti premalo dajali družbi, zato nismo upravičeni do boljših pokojninskih pogojev. Vendar ni tako,« pravi kmet Jože Kepic iz Zgornjega Brnika

Sredi Zgornjega Brnika stoji gospodarsko poslopje in urejena hiša, ki dajeta že povrnemu opazovalcu vedeti, da se je znašel pred trdnim in napredno kmetijo. V resnici tako tudi je. Kmetijski stroji so negovani, dvorišče pospravljeno, v hlevu in ostalih prostorih vlada red, v delavnici in kašči je vsako orodje na svojem mestu, tako da ga je tudi v temi moč najti. V mlekarnici pri hlevu pomiti deli molznega stroja, v pritličnem skladisču prebran krompir, sredi katerega so lesene naprave za zračenje. Prišleka ob vstopu v hlev prevzame pogled na dolgo vrsto 19 črno-belih krav frizijk, ki dajejo dnevno tudi po 150 litrov mleka, letos pa ga bodo namolzle 38.000 litrov. Njihov varuh je tako med največjimi proizvajalcji mleka na Gorenjskem.

Na brniški kmetiji, o kateri pišem, gospodari 55-letni Jože KEPIC, član medzadružnega sveta Gorenjske in samoupravnih organov Kmetijske zadruge Cerklje. Zgovernen je, vendar so njegove besede pretehtane in kažejo na veliko razgledanost in izkušnje človeka.

»Zabolelo me je,« pripoveduje Jože Kepic naslanjajoč se na tna lo ob drvarnicu, »in ne samo mene, tem več tudi druge kmete, ko so nam v razpravah o uvedbi stastrostnega zavarovanja in pokojnin na kmete dopovedovali in dokazovali, da smo v preteklosti premalo dajali družbi in nismo napolnili vreče, iz katere bi na staru leta jemali denar za naše pokojnine. Pripovedovali so, da je v vreči le toliko denarja, da bodo penzije minimalne in še to za kmeta, ki je dopolnil 75 oziroma 70 let. Vprašujem sebe in prek vas javnost, ali nismo v preteklosti dobro polnili vreče. Kmetje smo bili v NOB, dolga leta po vojni smo dajali proizvode po nizkih cenah in vzgojili

Nova vozila

Avtoprevozniško podjetje Špedtrans Medvode opravlja svojo dejavnost v sklopu podjetja Špedtrans Maribor. Med podjetjem je dosežen sporazum o delitvi dela, tako da so vozila večjih nosilnosti v Mariboru, do 10 ton nosilnosti pa v Medvodah. Podjetje je registrirano tudi za opravljanje poslov mednarodnega transporta in kar polovico zmogljivosti vozil vnovčijo v tujini. 60-članski delovni kolektiv se je odločil za tipizacijo voznega parka ter bodo v ta namen kupili več 7-tonskih tovornjakov mercedes ter sčasoma povsem prešli na ta vozila.

V podjetju imajo izdelan samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih, statut podjetja je v javni razpravi, tako da bodo še pred koncem leta imeli vse samoupravne akte usklajene z zakonom. Vsi samoupravni organi in njihove komisije so izvoljene neposredno, tako kot to predvideva nova zakonodaja.

-fr

otroke, ki jih ima sedaj družba in ne mi zaradi razmer v kmetijstvu, čeprav bi jih najbolj potrebovali. Pol milijona davka sem imel in pet krav sem moral pridati zato. Štiri sinove imam. Kmetija je urejena in intenzivna, eden od sinov ima kmetijsko šolo, ki sem jo sam plačal, in ta je predviden za dom, vendar če jaz ali žena odpoveva, je s kmetijo konec. To ni nezaupanje do mlajših, temveč resnica, ki jo je v naši vasi že parkrat napisalo življenje. Položaj kmeta se zadnje čase zboljuje, vendar to mlajših ne odvrne od misli, da se lahko povrnejo časi, ki so nekdaj zavirali razvoj kmetijstva. Sina sem komaj zadržal doma. Če se kaj poslabša, mi jo bo takoj pobrisal z doma v tovarno. Delamo od jutra do včera. Izkušček gre v poslopja in stroje. Nam ga ne ostaja velik. Od tega ima družba korist. Zakaj torej očitek, da smo kmetje premalo dajali v vrečo in zakaj penzije tako kasno, ko številnih kmetov niti med živimi več ne bo. Ne vem, če smo kmetje v tem primeru popolnoma enakopravni z drugimi občani ...«

Med največjimi proizvajalcji mleka daleč naokoli ste.

»Letos ga bom oddal 38.000 litrov in sem med največjimi proizvajalcji, vendar zato še nisem dobil priznanja ali nagrade. Želel bi, da bi nam mlekarna vsaj čim prej plačala oddano mleko in ne s poldrugim mesecem zamude. Kmetje ne prideamo vsega doma in smo tudi potrošniki, kupci v trgovinah, zato potrebujemo denar vsak dan, ne pa vsaka dva meseca. Cena za liter mleka se je ustalila na dveh dinarjih, stroški za nakup reprodukcijskega materiala, posebno gnojila, pa naraščajo. Menim, da bi morale cene kmetijskih proizvodov naraščati vzporedno z rastjo ostalih proizvodov in se tudi ustaliti. Nenastabilne cene še vedno tepejo kmete.«

Jozeta Kepica sem spomnil na traktor, ki je stal na dvorišču. Videti je bil popolnoma nov.

»Ne, traktor ni nov. Kupil sem ga pred dvema letoma. Uvozil sem ga in takrat plačal 2,5 milijona starih dinarjev carine. Drag je bil in ga zato tako kot druge stroje negujemo. Kmetje smo še vedno vezani na uvoz strojev, ker doma ni pravljnjih, čeprav so carine visoke. Menim, da bi se moral denar od carin pri uvozu kmetijskih strojev in ostalih dajatev vračati v kmetijstvo posredno ali neposredno. Tega za zdaj še nismo dosegli.«

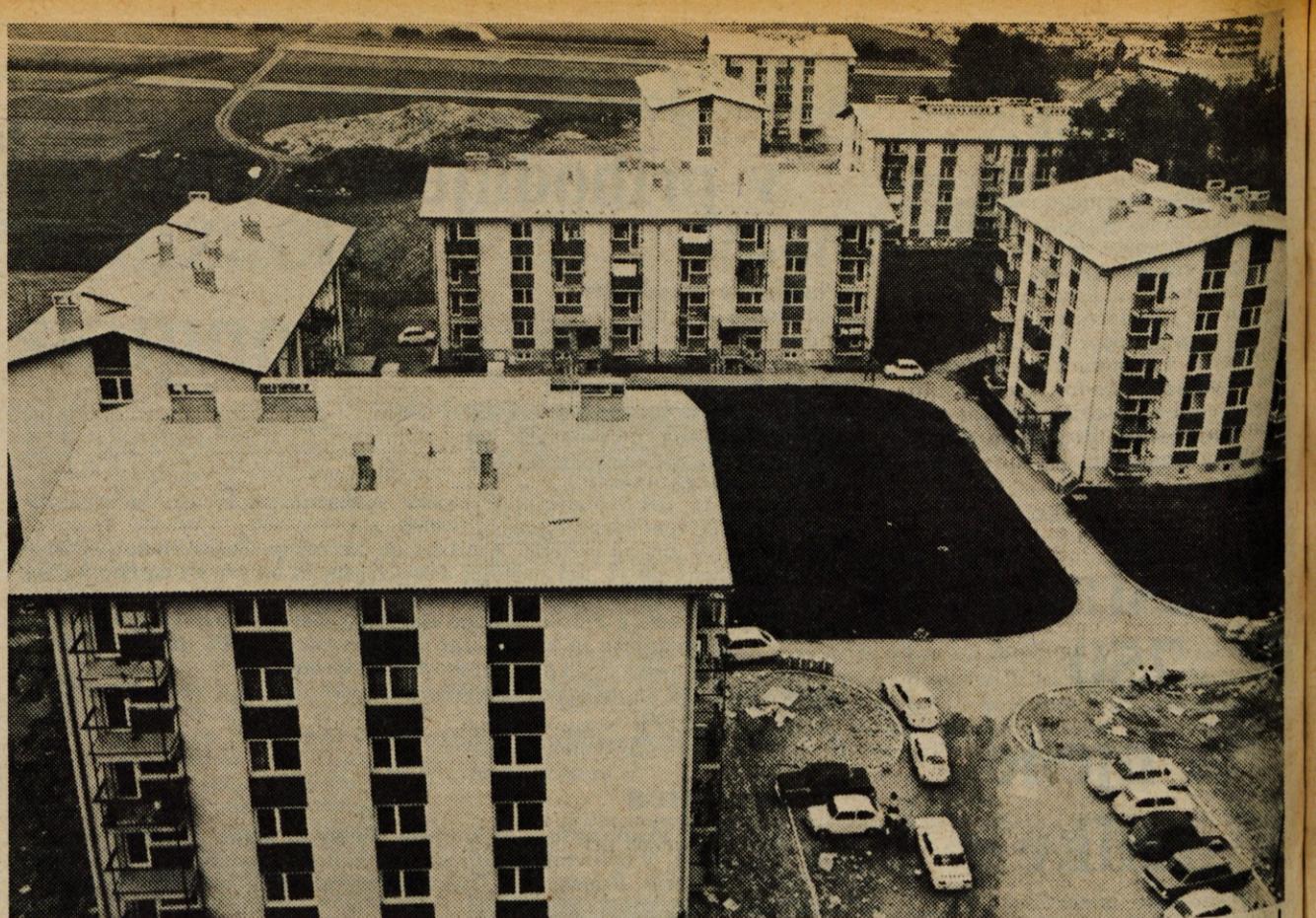
Kmetijska zadružna Cerklje, katera kooperant ste, se je prva na Gorenjskem organizirala v skladu z novimi zakoni in z ustavnimi dopolnila. Se bo vaša beseda, mislim na besedo kmetov, pri upravljanju v zadruži povečala? Je sedaj omogočeno tudi vaše sodelovanje pri delitvi dohodka?

»S cerkljansko zadružno sem sodeloval v preteklosti, sodelujem sedaj in nameravam tudi v prihodnji. Član njenih samoupravnih organov sem. Nova organizacija je še mlada in je zato ne morem ne hvaliti, ne grajati. Če bo politika taka, kakršna je zapisana, bo za nas kmete boljše. Lahko bomo sodelovali pri oblikovanju cen in upam, da jih bomo vsaj malo umirili in določili garantirane, pa naj gre določen proizvod dobro v promet ali ne. Pričakujem, da bomo člani zadružne sodelovali tudi pri delitvi dohodka. Prizadevali si bomo, da bodo odkupne cene za vse gorenjske kmete enake. Sedaj recimo ena zadružna plačuje proizvode nižje, druga višje. To zahteva smo obravnavali tudi na seji medzadružnega sveta, katerega član sem!«

J. Košnjek

Pred nedavnim so na Jesenicah odprli dve novi hali Viatorja. Nova servisna delavnica za popravilo osebnih avtomobilov, sodobna avtopralnica, hala za popravilo Viatorjevih vozil in avto pralnica za Viatorjeva vozila so velika pridobitev za Jesenicane in za temeljno organizacijo združenega dela Viator.

Obe novi sodobni hali je gradilo jeseniško gradbeno podjetje Sava, ki je s tem uspešno opravilo svojo prvo inženiring nalogo. Pri Savi so

Nova stanovanja na Planini

Planina bo v nekaj letih postala moderno, veliko in organizirano stanovanjsko naselje v kranjski občini. Sporedno z dograditvijo in uselitvijo prvih stanovanjskih blokov na Planini potekajo tudi že priprave na gradnjo drugih objektov. Med stanovanjskimi objekti, ki so trenutno v gradnji, sta tudi dve stolpnici, ki so ju začeli graditi spomlad in bosta zgrajeni do srednje prihodnjega leta. V obeh objektih bo 93 stanovanj, ki jih bodo zgradili z denarnjenega stanovanjskega sklada. Na sliki: Del novega (že vse) stanovanjskega naselja na Planini. — A. Ž. — Foto: F. Perdan

Predpisi povzročajo težave

Ker delovne organizacije ne smejo pred zaključnimi računi izločati sredstev v sklad za gospodarske investicije, utegnejo nastati v Tržiču težave pri financiranju pomembnejših objektov — Premestitev v kreditih in dogovarjanju s kolektivi

Odborniki obeh zborov tržiške občinske skupščine so na seji, ki je bila v torek, 25. septembra, obravnavali tudi poročilo o izvršitvi občinskega proračuna, skladov in drugih sredstev občine. Letni načrt predviča, da bodo letošnji skupni dohodki občine znašali 17.572.742 dinarjev. Od tega bo dobil občinski proračun 10.049.260 dinarjev, temeljna izobraževalna skupnost pa 7.523.482 dinarjev. Ob polletju so na tržiški občini ugotovili, da se »občinska vreča« polni boljše kot lani, in sicer kar za 5,5 odstotka. Svet za družbeni plan in finance, ki je o tej problematiki v torek poročal skupščini, tudi ugotovlja, da prav tako trošenje občinskega denarja ne presega predvidevanj.

Drugače je pri dotekanju denarja v sklad za negospodarske investicije. Zaradi novih predpisov delovne organizacije v ta sklad denarja ne smejo nakazovati pred zaključnimi računi. Tržiška občinska skupščina je posredovala pri pristojnih zveznih in republiških organih, vendar je bil odgovor negativen, kar pomeni, da lahko nastanejo pri financiranju v nekaterih negospodarskih investicijah v občini resne težave. Nekatera dela, ki bi se morala financirati s sredstvi tega sklada so namreč že narejena ali so sredi uresničevanja. Zaradi novih predpisov delovne organizacije v ta sklad denarja ne smejo nakazovati pred zaključnimi računi. Tržiška občinska skupščina je posredovala pri pristojnih zveznih in republiških organih, vendar je bil odgovor negativen, kar pomeni, da lahko nastanejo pri financiranju v nekaterih negospodarskih investicijah v občini resne težave. Nekatera dela, ki bi se morala financirati s sredstvi tega sklada so namreč že narejena ali so sredi uresničevanja. Zaradi novih predpisov delovne organizacije v ta sklad denarja ne smejo nakazovati pred zaključnimi računi. Tržiška občinska skupščina je posredovala pri pristojnih zveznih in republiških organih, vendar je bil odgovor negativen, kar pomeni, da lahko nastanejo pri financiranju v nekaterih negospodarskih investicijah v občini resne težave. Nekatera dela, ki bi se morala financirati s sredstvi tega sklada so namreč že narejena ali so sredi uresničevanja. Zaradi novih predpisov delovne organizacije v ta sklad denarja ne smejo nakazovati pred zaključnimi računi. Tržiška občinska skupščina je posredovala pri pristojnih zveznih in republiških organih, vendar je bil odgovor negativen, kar pomeni, da lahko nastanejo pri financiranju v nekaterih negospodarskih investicijah v občini resne težave. Nekatera dela, ki bi se morala financirati s sredstvi tega sklada so namreč že narejena ali so sredi uresničevanja. Zaradi novih predpisov delovne organizacije v ta sklad denarja ne smejo nakazovati pred zaključnimi računi. Tržiška občinska skupščina je posredovala pri pristojnih zveznih in republiških organih, vendar je bil odgovor negativen, kar pomeni, da lahko nastanejo pri financiranju v nekaterih negospodarskih investicijah v občini resne težave. Nekatera dela, ki bi se morala financirati s sredstvi tega sklada so namreč že narejena ali so sredi uresničevanja. Zaradi novih predpisov delovne organizacije v ta sklad denarja ne smejo nakazovati pred zaključnimi računi. Tržiška občinska skupščina je posredovala pri pristojnih zveznih in republiških organih, vendar je bil odgovor negativen, kar pomeni, da lahko nastanejo pri financiranju v nekaterih negospodarskih investicijah v občini resne težave. Nekatera dela, ki bi se morala financirati s sredstvi tega sklada so namreč že narejena ali so sredi uresničevanja. Zaradi novih predpisov delovne organizacije v ta sklad denarja ne smejo nakazovati pred zaključnimi računi. Tržiška občinska skupščina je posredovala pri pristojnih zveznih in republiških organih, vendar je bil odgovor negativen, kar pomeni, da lahko nastanejo pri financiranju v nekaterih negospodarskih investicijah v občini resne težave. Nekatera dela, ki bi se morala financirati s sredstvi tega sklada so namreč že narejena ali so sredi uresničevanja. Zaradi novih predpisov delovne organizacije v ta sklad denarja ne smejo nakazovati pred zaključnimi računi. Tržiška občinska skupščina je posredovala pri pristojnih zveznih in republiških organih, vendar je bil odgovor negativen, kar pomeni, da lahko nastanejo pri financiranju v nekaterih negospodarskih investicijah v občini resne težave. Nekatera dela, ki bi se morala financirati s sredstvi tega sklada so namreč že narejena ali so sredi uresničevanja. Zaradi novih predpisov delovne organizacije v ta sklad denarja ne smejo nakazovati pred zaključnimi računi. Tržiška občinska skupščina je posredovala pri pristojnih zveznih in republiških organih, vendar je bil odgovor negativen, kar pomeni, da lahko nastanejo pri financiranju v nekaterih negospodarskih investicijah v občini resne težave. Nekatera dela, ki bi se morala financirati s sredstvi tega sklada so namreč že narejena ali so sredi uresničevanja. Zaradi novih predpisov delovne organizacije v ta sklad denarja ne smejo nakazovati pred zaključnimi računi. Tržiška občinska skupščina je posredovala pri pristojnih zveznih in republiških organih, vendar je bil odgovor negativen, kar pomeni, da lahko nastanejo pri financiranju v nekaterih negospodarskih investicijah v občini resne težave. Nekatera dela, ki bi se morala financirati s sredstvi tega sklada so namreč že narejena ali so sredi uresničevanja. Zaradi novih predpisov delovne organizacije v ta sklad denarja ne smejo nakazovati pred zaključnimi računi. Tržiška občinska skupščina je posredovala pri pristojnih zveznih in republiških organih, vendar je bil odgovor negativen, kar pomeni, da lahko nastanejo pri financiranju v nekaterih negospodarskih investicijah v občini resne težave. Nekatera dela, ki bi se morala financirati s sredstvi tega sklada so namreč že narejena ali so sredi uresničevanja. Zaradi novih predpisov delovne organizacije v ta sklad denarja ne smejo nakazovati pred zaključnimi računi. Tržiška občinska skupščina je posredovala pri pristojnih zveznih in republiških organih, vendar je bil odgovor negativen, kar pomeni, da lahko nastanejo pri financiranju v nekaterih negospodarskih investicijah v občini resne težave. Nekatera dela, ki bi se morala financirati s sredstvi tega sklada so namreč že narejena ali so sredi uresničevanja. Zaradi novih predpisov delovne organizacije v ta sklad denarja ne smejo nakazovati pred zaključnimi računi. Tržiška občinska skupščina je posredovala pri pristojnih zveznih in republiških organih, vendar je bil odgovor negativen, kar pomeni, da lahko nastanejo pri financiranju v nekaterih negospodarskih investicijah v občini resne težave. Nekatera dela, ki bi se morala financirati s sredstvi tega sklada so namreč že narejena ali so sredi uresničevanja. Zaradi novih predpisov delovne organizacije v ta sklad denarja ne smejo nakazovati pred zaključnimi računi. Tržiška občinska skupščina je posredovala pri pristojnih zveznih in republiških organih, vendar je bil odgovor negativen, kar pomeni, da lahko nastanejo pri financiranju v nekaterih negospodarskih investicijah v občini resne težave. Nekatera dela, ki bi se morala financirati s sredstvi tega sklada so namreč že narejena ali so sredi uresničevanja. Zaradi novih predpisov delovne organizacije v ta sklad denarja ne smejo nakazovati pred zaključnimi računi. Tržiška občinska skupščina je posredovala pri pristojnih zveznih in republiških organih, vendar je bil odgovor negativen, kar pomeni, da lahko nastanejo pri financiranju v nekaterih negospodarskih investicijah v občini resne težave. Nekatera dela, ki bi se morala financirati s sredstvi tega sklada so namreč že narejena ali so sredi uresničevanja. Zaradi novih predpisov delovne organizacije v ta sklad denarja ne smejo nakazovati pred zaključnimi računi. Tržiška občinska skupščina je posredovala pri pristojnih zveznih in republiških organih, vendar je bil odgovor negativen, kar pomeni, da lahko nastanejo pri financiranju v nekaterih negospodarskih investicijah v občini resne težave. Nekatera dela, ki bi se morala financirati s sredstvi tega sklada so namreč že narejena ali so sredi uresničevanja. Zaradi novih predpisov delovne organizacije v ta sklad denarja ne smejo nakazovati pred zaključnimi računi. Tržiška občinska skupščina je posredovala pri pristojnih zveznih in republiških organih, vendar je bil odgovor negativen, kar pomeni, da lahko nastanejo pri financiranju v nekaterih negospodarskih investicijah v občini resne težave. Nekatera dela, ki bi se morala financirati s sredstvi tega sklada so namreč že narejena ali so sredi uresničevanja. Zaradi novih predpisov delovne organizacije v ta sklad denarja ne smejo nakazovati pred zaključnimi računi. Tržiška občinska skupščina je posredovala pri pristojnih zveznih in republiških organih, vendar je bil odgovor negativen, kar pomeni, da lahko nastanejo pri financiranju v nekaterih negospodarskih investicijah v občini resne težave. Nekatera dela, ki bi se morala financirati s sredstvi tega sklada so namreč že narejena ali so sredi uresničevanja. Zaradi novih predpisov delovne organizacije v ta sklad denarja ne smejo nakazovati pred zaključnimi računi. Tržiška občinska skupščina je posredovala pri pristojnih zveznih in republiških organih, vendar je bil odgovor negativen, kar pomeni, da lahko nastanejo pri financiranju v nekaterih negospodarskih investicijah v občini resne težave. Nekatera dela, ki bi se morala financirati s sredstvi tega sklada so namreč že narejena ali so sredi uresničevanja. Zaradi novih predpisov delovne organizacije v ta sklad denarja ne smejo nakazovati pred zaključnimi računi. Tržiška občinska skupščina je posredovala pri pristojnih zveznih in republiških organih, vendar je bil odgovor negativen, kar pomeni, da lahko nastanejo pri financiranju v nekaterih negospodarskih investicijah v občini resne težave. Nekatera dela, ki bi se morala financirati s sredstvi tega sklada so namreč že narejena ali so sredi uresničevanja. Zaradi novih predpisov delovne organizacije v ta sklad denarja ne smejo nakazovati pred zaključnimi računi. Tržiška občinska skupščina je posredovala pri pristojnih zveznih in republiških organih, vendar je bil odgovor negativen, kar pomeni, da lahko nastanejo pri financiranju v nekaterih negospodarskih investicijah v občini resne težave. Nekatera dela, ki bi se morala financirati s sredstvi tega sklada so namreč že narejena ali so sredi uresničevanja. Zaradi novih predpisov delovne organizacije v ta sklad denarja ne smejo nakazovati pred zaključnimi računi. Tržiška občinska skupščina je posredovala pri pristojnih zveznih in republiških organih, vendar je bil odgovor negativen, kar

Gospodarstvo pod pezo davkov in dajatev

Ni skrivnost, da tare gospodarstvo vsako leto več davčnih bremen in drugih prispevkov, ki mu jih sedaj, ko smo omejili ekonomsko pristojnosti federacije, nalagajo tudi republike in občine. Tako so izračunali, da je lani v poprečju naš državljan ustvaril nekaj več kot 43.000 dinarjev dohodka, vendar je moral več kot polovico tega denarja odšteti za pogodbene oziroma zakonske obveznosti in prispevke od osebnih dohodkov. Podatki kažejo, da tudi letos ne bo drugače, kljub številnim razpravam in deklaracijam o razbremeničitvijo gospodarstva. SDK je celo ugotovila, da je v primerjavi z enakim obdobjem lani zveza predpisala za 34 odstotkov več dajatev, občine za 91 odstotkov in pokrajine in republike kar za 128 odstotkov več.

Poleg rednih dajatev pa so republike in občine v začetku leta uvedle tudi tako imenovane stabilizacijske davke. Že takoj je bilo rečeno, da ne pomenijo le kršenja zveznih predpisov, temveč tudi zagotavljanje sredstev z etatističnimi metodami in poseg države v razširjeno reprodukcijo. Rezultati takšnega ravnanja se že kažejo hitrejšem naraščanju prostinske porabe, rasti investicij družbenopolitičnih skupnosti in neproizvodnih dejavnosti. V investicijski porabi upadajo le vlaganja v proizvodnjo. To je gotovo najslabša vrsta stabilizacijskega ravnanja, ki že sam vodi v stagnacijo razvijadevanj za ureditev razmer v našem gospodarstvu in družbi. Hkrati s tem pa tečejo intenzivne razprave, kako spraviti gospodarstvo iz slepe ulice.

Lahkomiselno bi bilo pričakovati, da se bo že ob razpravah negospodarstvo že le v lahkem odreklo povrčevanju dohodkov. Potrebe dejavnosti, ki jih plačujejo iz proračunov, prav tako naraščajo in so njihovi računi prazni. Ti pa spet zahtevajo naraščanje davčin. Seveda pa ob tem dela svoje tudi inflacija.

Poglejmo, kako so v zadnjih nekaj letih naraščali izdatki gospodarskih organizacij. Pred petimi leti so vsi zakonski izdatki znašali v Sloveniji 57,06 milijarde dinarjev, lani pa že 142,72 milijarde, kar je za 150 odstotkov več. To pomeni, da so izdatki našega gospodarstva naraščali poprečno za 30 odstotkov letno. V primerjavi s prvim polletjem lani pa so letos narasli za 32 odstotkov.

Leta 1968 so slovenske gospodarske organizacije plačale za osebne dohodke 5,36 milijarde, lani pa 11,35 milijarde dinarjev ali 112 odstotkov več. Poprečno so se dvigali prejemki za 22,4 odstotke. V primerjavi z enakim časom lani pa so se letos dvignili za 20,2 odstotka. Z istim tempom so vse do letos naraščali tudi prispevki od osebnih dohodkov. Letos pa so se dvignili 1,6 odstotka več kot so narasle plače.

Skupni dohodki zveznega proračuna so znašali lani 23,53 milijard dinarjev in so bili v primerjavi z letom za polovico večji. V zadnjem času smo večkrat slišali, da se davki in različne takse manjšajo. Iz tega bi izhajalo, da se tudi davčna bremena in prispevki delovnih organizacij manjšajo. Kot smo videli ni tako. Res, da so zvezni davki lani skoraj prenehali obstojati in so se prenesli na republike — videli pa smo, da se proračun povečuje — zato je tudi res, da se dohodki vanj stekajo pod drugimi naslovi.

Eden takih in najpomembnejših so gotovo carine. Carine so lani že predstavljale dobro 45 odstotkov dohodka zveznega proračuna. Zelo so se povečali tudi prispevki republik in avtonomnih pokrajin v zvezni proračun.

Slovenski republiški proračun pa je lani znašal slabih 12 milijard in bolj 15 odstotkov večji. Dohodki proračunov slovenskih občin pa so se letos v primerjavi z lanskim letom povečali približno za 23 odstotkov.

Seveda moramo ob tem omeniti, da rastejo tudi izdatki in zneski, ki so stekli v proračune, niso samim sebi namen. Samo letos so bili izdatki zveznega proračuna za 58 odstotkov večji kot leto prej, čeprav so se nekatere dejavnosti celo prenehale financirati iz tega vira. Skoraj 80 odstotkov so bile letos večje dotacije drugim družbenopolitičnim skupnostim, za več kot podvojili so se prispevki za negospodarske investicije, narasli so stroški za vojsko, upravo itd.

Na podoben način naraščajo tudi izdatki republiškega proračuna. V zadnjih petih letih so najbolj narasli stroški uprave, prispevki za negospodarske investicije, komunalno dejavnost in socialno delo.

ZA STARO MILIJARDO VEČ DAJATEV

Koliko denarja več bodo morale odšteti zaradi povečanih dajatev in davščin delovne organizacije? Analitik v Gorenjski predilnici Matjaž Čepin je izračunal, da bodo letos ob predpostavki, da je letošnji družbeni proizvod enak lanskemu, odšteli v proračune staro milijardo dinarjev več kot lani.

850 zaposlenih v Gorenjski predilnici bo letos ustvarilo po predvidevanjih za 200 milijonov dinarjev celotnega dohodka in od tega 78 milijonov družbenega proizvoda. Ob prvem polletju so dosegli polovico prve postavke, medtem ko je bilo dohodka komaj za 73 odstotkov planirane vsote. Še slabši pa je bil rezultat pri izračunu podjetniške akumulacije. Ta je znašala komaj 73 odstotkov planirane.

Vzroke, da se je dohodek kljub povečani vrednosti proizvodnje zmanjšal, lahko iščemo predvsem v povečanih dajatvah. Najprej poglejmo prispevki od osebnih dohodkov. Ta se je povečal za 30 odstotkov, čeprav se je vsota izplačanih osebnih dohodkov dvignila le za 20 odstotkov. Največji porast pa so dosegli zakonske obveznosti, ki so se povečale kar za 77 odstotkov in bodo kolektiv veljale 2 milijona dinarjev. Obvezni plasmaji (posojila za železnico, električno, prispevki za skupne investicije, za nerazvite in podobno) so se skoraj podvojili in bodo znašali letos skoraj 10 milijonov dinar-

jev. Če vse to seštejemo, ni težko ugotoviti, da bo 850-članski kollektiv Gorenjske predilnice letos plačal za zakonske obveznosti, dolgoročne plasmaje in prispevke od osebnih dohodkov 10 milijonov dinarjev več kot lani. Če k temu prištejemo še 13 milijonov carin — Gorenjska predilnica je pri nakupu surovin vezana na uvoz — lahko izračunamo,

da bo vsak zaposleni v tem namenu odštrel 35 do 40 tisočakov — novih seveda.

Vse to pa so le prispevki, ki so jih podjetje plačala v imenu prispevkov in davščin v proračune. Koliko sredstev pa je že steklo in bo steklo k drugim porabnikom v imenu najrazličnejših samoupravnih sporazumov in dogovorov?

L. Bogataj

Delavci SGP Sava Jesenice opravljajo vsa zemeljska dela pri graditvi novega jeseniškega vodovoda. — Foto: B. B.

Do zime tretja etapa vodovoda od Peričnika do Jesenic

Prejšnji teden so delavci SGP Sava in podjetja Vodovod Jesenice začeli graditi tretjo etapo vodovoda od Peričnika do Jesenic. Ta odsek, ki se začne na Mlakah in konča na Pejcah, bo dolg blizu 6 km. Cevovod bo zgrajen iz salnitnih cevi, ki so jih izdelali v Anhovem. Njihov premer znaša 40 cm in je za 10 cm večji kot so že položene cevi do Mlak. Delavci SGP Sava imajo pri delu precej težav, saj bo vodovod delno tekel tudi po gozdnom skalnem in precej strmem terenu. Najprej bodo cevi položili do novega mostu na Hrušici, kjer bo voda tekla čez Savo po cevi, ki so jo vložili

B. B.

Najboljša manjša podjetja

Podatki o sedemmesečni proizvodnji škofjeloških industrijskih podjetij kažejo, da so se v vrh uspešnosti prebili predvsem manjši delovni kolektivi. Stirinajst industrijskih delovnih organizacij je za letos planiralo proizvodnjo v vrednosti 1,452 milijona dinarjev. V sedmih mesecih so izdelali za 478 milijonov dinarjev izdelkov in s tem izpolnili 51,5 odstotka letnega plana. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem se je vrednost izdelkov povečala za 15 odstotkov.

Prav na vrhu je Etiketa iz Žirov. V začetku leta so delavci tega kolektiva zapisali v letni program dela, da bodo izdelali za 9,800.000 dinarjev etiket in nalepk. V sedmih mesecih je vrednost proizvodnje v njihovem podjetju že dosegla 8,759.000 dinarjev, kar je skoraj 90 odstotkov letnega plana. Na drugo mesto se je uvrstil Šešir iz Šk. Loke, ki je v sedmih mesecih izdelal za 23 milijonov dinarjev klobukov in drugih pokrovov. To je 71,6 odstotka planirane vrednosti proizvodnje za letos. Sledi Marmor Hotavlje, ki je izpolnil 61,2 odstotka letnega plana, Iskra z 59 odstotki itd. Nekoliko manj kot polovica letnega plana vrednosti proizvodnje pa so v sedmih mesecih dosegli delavci Kladivarja iz Žirov in delavci Jelovice iz Škofje Loke.

V primerjavi z enakim lanskim obdobjem je vrednost proizvodnje najbolj povečala Iskra iz Reteč, ki je vrednost skoraj podvojila, sledi Etiketa iz Žirov, ki je do julija naredila za 74 odstotkov več kot lani v enakem času, v Kladivarju so lanskoletno vrednost proizvodnje presegli za 43 odstotkov, v Marmorju Hotavlje za 32 odstotkov in v Alpues v Železnikih za 34 odstotkov. Manjšo vrednost proizvedenega blaga pa so dosegli v Odeji Škofja Loka, Kroju in Jelovici. Od lanske v prvih sedmih mesecih je manjša za nekaj odstotkov.

Tudi v prodaji na tujem trgu so bila najbolj uspešna manjša podjetja. Konfekcijsko podjetje Kroj je že izvozilo za 135.675 dolarjev izdelkov. To je za 35 odstotkov več kot so zapisali v začetku leta v načrt za vse leto 1973. Vse blago so prodali na konvertibilnem trgu. Sledi Šešir iz Škofje Loke, ki je presegel letni plan izvoza. Na tujih tržiščih so prodali za več kot 400.000 dolarjev iz-

delkov. Več kot tri četrtine planirane izvoza je že dosegla tudi Gorenjska predilnica, ki pa ne izvaja veliko in ji zato izvoz ne pomeni velikega dohodka. Jelovica je za letos planirala izvoz v vrednosti 1,450.000 dolarjev. V sedmih mesecih so izvozili za 980.000 dolarjev izdelkov. To je dobrih 62 odstotkov planirane vrednosti.

Druga podjetja, ki izvajajo pa so bila manj uspešna. Prav na dnu lestvice je še vedno Alples iz Železnikov, saj je v sedmih mesecih izpolnil komaj 27 odstotkov plana izvoza ki so si ga zastavili v vrednosti 1,752.000 dolarjev. Med 40- in 50-odstotno pa so izpolnili plan izvoza v Alpini, Niku, Iskri v Železnikih, Iskri Reteče in LTH.

V primerjavi z lanskimi sedmimi meseci pa je izvoz najbolj povečal Šešir, in sicer kar za 138 odstotkov, Iskra iz Železnikov je letos izvozila za 23 odstotkov več, LTH za 17 odstotkov več. Manj kot lani pa v Alpini, in sicer za 30 odstotkov, v Iskri Reteče za 16 odstotkov manj in v Alples kar za 70 odstotkov manj kot v lanskih sedmih mesecih.

Vsa industrijska podjetja skupaj so izvozila za 7,902.600 dolarjev izdelkov. To je dober odstotek manj kot lani v enakem času ali 47 odstotkov vrednosti planov izvoza za letos.

L. Bogataj

Ugodna prodaja

V tovarni Sora Medvode, poslovni entitet podjetja Slovenijales, so v prvih osmih mesecih letos izdelali za 15 milijonov dinarjev izdelkov, kar je za 22 % več kot lani v tem času. S spremenjenim proizvodnim programom so predvsem izboljšali prodajo na domačem trgu, kjer beležijo povečanje kar za 69 %. Težave imajo z izvozom, saj so uspeli prodati le za 640.000 dinarjev blaga. Izpad izvoza v ZDA in težave z osvajanjem novih kupcev so vzrok za komaj 16 % seganje plana.

GLAS 5

Sobota, 29. septembra 1973

Zajetnejše plačilne kuverte

dohodkov v republiki. Razlika ni več tako kričeca kot je bila! Dohodki so končno tudi vsklajeni s kvalifikacijami in izobrazbeno sestavo tržiških delovnih ljudi.

Gospodarski ocenjevalci menijo, da ima 31-odstotno povečanje obsega poslovanja tržiškega gospodarstva ob polletju tudi negativne posledice. Porabljeni sredstva so se povečala za 63,5 odstotka, več pa je bilo tudi tako imenovanih neproizvodnih storitev. Gospodarstvo je moralo dobiti dodatna sredstva v večjih lastnih poslovnih skladih in kreditih. Dolgoročni krediti so večji za 71 odstotkov, kratkoročni pa za 50 odstotkov. V letošnjem prvem polletju so krediti za obratna sredstva (le-ti namreč prevladujejo) dosegli 117,7 milijona dinarjev, kar je za 60 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju. Politika kreditiranja je sicer rešila problem nelikvidnosti, vendar pa se je tudi presežek terjatev tržiškega gospodarstva do kupcev povečal na 64 milijonov dinarjev.

Tržiški gospodarski položaj ob polletju in tudi sedaj, ko se že približuje devetmesični obračun, ni vreden pretirane hvale, vendar so dosežki nedvomno lahko najbolj veseli, je bil dosegzen pri osebnih dohodkih. Povprečni osebni dohodek delavca v industriji je znašal ob polletju 2.076 dinarjev, kar je več kot znaša povprečni osebni dohodek občine (2.071 dinarjev). Povprečni osebni dohodki so najbolj narasli v Bombažni predilnici in tkalnici, za 33 odstotkov, in v Peku za 32 odstotkov. Osebni dohodki, planirani za konec leta, so bili torej doseženi že v polletju. Omenjeni podatki povedo, da so dohodki naraščali najmanj vzporedno z rastjo živiljenjskih stroškov in da raven tržiškega delavca za zdaj ni padla! Vendar so osebni dohodki v Tržiču še vedno nižji od povprečnih

J. Košnjek

Zaradi hitrega naraščanja osebnih dohodkov živiljenjska raven Tržičanov ni padla — Le Peko in Združena lesna industrija močneje povečala izvoz — Več kreditov in terjatev do kupcev — Likvidnost se zboljuje in zato optimizem pred letnim gospodarskim obračunom

Oddelek za gospodarstvo in finančne občinske skupščine je izdelal obširno analizo letosnjega polletnega gospodarjenja v občini in predvidevanja za naprej. Ocena bi bila še popolnejša, če bi dobil podatke tudi o gospodarjenju v tržiških delovnih kolektivih, ki imajo sedež zunaj občine. Sestavljenci teh analiz se sicer vsaki prizadevajo, da bi dobili tudi te podatke, vendar so poskusi večino brezuspešni. Tržičani upajo, da potem, ko bodo postali nekateri od tistih obratov TOŽD (Mesarsko podjetje, Lepenka, Pilarna) gospodarski rezultati za občino ne bodo več skrivenost.

Oglejmo si nekaterе glavne značilnosti polletnega tržiškega gospodarjenja. Izvoz se je malenkostno povečal, zato je bilo pričakovati, da bo zaradi zadnjih valutno-denarnih sprememb živiljenjski. Vendar ga hromi stroškovna inflacija: uvoz preduških strojških materialov, porast domaćim surovinam in višji osebnih dohodki. Lanskoletno polletje presegli le tovarna Peko (5,5 odstotka) in tovarna ZLIT, ki je zaračunala ugodnih izvoznih cen lesa

Žrebanje v Mladinski knjigi

V torek popoldne so v knjigarni Mladinske knjige v Kranju žrebali med tistimi, ki so med letošnjo nagradno akcijo Mladinske knjige kupovali šolske potrebsčine in težje knjige. Izmed 2000 kuponov so za prvo nagrado — pony kolo — izzrebal Marija Salmeč iz Kranja. Ostale nagrade kot so knjige, plošče, šolske potrebsčine in podobno pa je žreb razdelil še med 115 šolarjev.

Foto: F. Perdan

Otvoritev sezone v Prešernovem gledališču

GLAS: Ob abonomajski premieri Kreflove kmetije in ob vaši 60-letnici vas v imenu naših bralcev prosimo za eno samo pojasnilo. Kako bi opredelili usodo Kreflove kmetije nekoč in danes?

Kreflova kmetija nekoč in Kreflova kmetija danes — dve vprašanji; no, jaz vidim le eno, zato bom samo na to eno vprašanje odgovoril.

Štirideset let bo že, ko sem jo doživelj, takšno, kakršna je bila kasnej tudi napisana — a tudi tega bo kmalu štirideset let.

Ko sem pred meseci gledal drama v Kranju, sem vnovič lahko videl, kako krvav in nesmilen je bil takrat pred desetletji tisti spopad s kmetijo — s tisto kmetiško ali z gruntarsko lastnino, ki je takrat v tistih medvojnih letih pri nas tako strahotno propadala, ob tem propadanju ali ob zadolževanju pa hkrati do kraja izkrivilala odnose med ljudmi. Prvo je bila kmetija, da bi se ona ohranila, človek je moral le nej služiti, a tudi živeti je moral, kakor je ona terjala. Tu so viničarji ali težaki, tu so bajtarski otroci in preužitkarji, tu so takšni hlapci Jerneji, kakor je bil Matjašč, je prav tako kmetiška mladina, ki je po svoje enako silo trpela, z vsem kmetištvom vred, s Kreflom in s Kreflovco. Nad vsemi je bila tista in takšna kmetiška pamet, ki je pokopalova svoje otroke ali pa jih ni poznala več, ko se niso mogli ali se niso hoteli kmetiji ali njeni pameti več vdinjati.

Drama je bila napisana kot protest proti tem nečloveškim odnosom med kmetiškimi ljudmi ter je kot takšna zares tudi pomagala rušiti stebre takratne medvojne najedene družbe. Vse do takrat je slovenska dramatika videla v kmetištvu moralne stebre naše takratne priznane družbe — a potrebo je bilo poka-

zati resnično podobo teh razrahlnih in tudi krvičnih stebrov, če smo hoteli pomagati pri rojstvu jutrišnjega dneva, naj je bilo, kakor lahko vidite, vse to še tako žalostno in tragično — pred nami je bil čas, ki je terjal socialistično družbo, socialistične družbene odnose.

Stara kmetija ne živi več, ne priklerpa več ljudi, ne zasužnjuje jih

več — nihče, tudi noben kmet ne, si je danes ne želi več — a zemlja, zemljica, ta bo pa jutri in za navek toliko naša, kolikor jo bomo radi imeli in kolikor jo bomo znali obdelati. In... in da tako končam tudi drugo ali zadnje vprašanje — ne kmetija danes, pač pa zemlja danes.

Ivan Potrč

ŠKOFJA LOKA — Včeraj, v petek, 28. septembra, ob 18. uri so v galeriji Loškega muzeja na gradu odprli XVII. gorenjsko razstavo fotografije, uro kasneje pa je bil v kapeli pod starimi dražgoškimi oltarji koncert učiteljskega pevskega zobra Emil Adamič, ki ga vodi dirigent prof. Branko Rajster. Po-kroviteljstvo nad prireditvama je prevzela občinska turistična zveza Škofja Loka. Posvetili so ju praznovanju tisočletnice loškega ozemlja. (-ig)

Tone Čufar: 6 premier

pod 18 leti je sicer tudi zelo veliko, toda gledališče si zaradi pomanjkanja režiserjev ne more privoščiti prevelikega priliva igralcev. Tako bo gledališče tudi v prihodnji sezoni ostalo pri dosedanjem okvirnem delovnem programu, to je pri 6 premierah. Seveda pa bo ta lasten program gledališče, kot že leta doslej, dopolnjevalo z gostovanji slovenskih poklicnih gledaliških hiš, kakor tudi z gostovanji uspehl predstav slovenskih gledaliških amaterjev.

Tako se bo že v nedeljo, 7. oktobra, jeseniški publiku predstavilo Šentjakobsko gledališče z veselo komedijo srbskega klasičnika I. S. Popovića *Jara meščanka* ali *Pogospodena butica*. Šentjakobsko gledališče naj bi v prihodnji sezoni rednejše gostovalo na Jesenicah, kajti tudi jeseniški gledališčniki bodo rednejši gostje v Ljubljani. Tako bodo uspelo predstavo angleške igre D. M. Lawrence *Snaha* še v oktobru odigrati za abonentje Šentjakobskega gledališča.

V drugi polovici oktobra bo prva letosnja premiera uprizoritev pravljice Saše Škufo Trnjulčica v režiji Vere Smukavčeve in predvsem z mlaado zasedbo. Režiser Bojan Čebulj pa pripravlja uprizoritev igre *Deset zamorečkov*, zanimive kriminalke slovite Agathe Christie. Za novozeleno jelko bo gledališče za najmlajše gledalce uprizorilo sodobno pravljico Marjana Beline *Užaljeni medvedek* v režiji Stanke Geršakove, poleg tega pa je na sporedu še *Večer slovenske ljubezenske li-rike*, kot nekakšna klubská uprizoritev.

To je repertoarni načrt amaterskega gledališča »Tone Čufar« na Jesenicah do konca leta 1973. Za drugi del sezone pa je sicer nekaj načrtov in tudi repertoarnih predlogov, vendar je vse odvisno od režiserjev. Brž ko bodo znani ti, pa bo znan tudi repertoarni načrt za drugo polovico gledališke sezone na Jesenicah, ki bo prav gotovo vsaj tako pestra in zanimiva kot je prva. B. C.

Solidarno zbrati denar

Odpravljena šolnina za osnovno izobraževanje ni končni, je še začetni korak k drugačnemu urejanju pogojev izobraževanja odraslih. Tega se zavedajo tisti, ki organizirajo to izobraževanje. Zadnji poletni mesec se je namreč vpisalo v večerne osnovne šole vsaj toliko slušateljev kot prejšnja leta, marsikje pa tudi veliko več. Stroški šolanja so narasli, skladu temeljnih izobraževalnih skupnosti, ki naj bi šolanje plačali, pa so že precej izčrpani. Tako te dni ne manjka samo denarja za sanacijo dohodkov učiteljev v rednih osnovnih šolah, temveč tudi denarja za šolanje odraslih. Delavske univerze še marsikje edine nosijo riziko za delo teh oddelkov. Slušateljem ne morejo zagotoviti, da bodo stroški njihovega šolanja res plačani iz solidarnostnih virov, ki naj bi jih skupno ustanovile delovne organizacije in temeljne izobraževalne skupnosti.

Kako bodo uredili financiranje osnovne šole za odrasle pri delavski univerzi Tomo Brejc v Kranju? O tem smo se pogovarjali z ravnateljičo osnovne šole za odrasle Smiljo Gostiševou.

»Tako po odločitvi ustavnega sodišča, da je treba šolnino odpraviti, smo vse slušatelje obvestili, da je šolanje zastoj in da si bomo morali zagotoviti sredstva od drugod. Kljub temu pa nismo imeli letos bistveno večjega vpisa kot pretekla leta. V šestih oddelkih šole je 134 slušateljev.«

»Kdo bo kril stroške šolanja?«

»Stroški šolanja so letos precej narasli in znašajo 2000 dinarjev za en letnik, za enega slušatelja. Šolnina se je dvignila kar za 880 dinarjev. Postali smo namreč verificirana šola in moramo od honorarjev učiteljev in predavateljev plačevati večje prispevke. Prej smo te dajative obračunavali v višini 25 odstotkov od vrednosti ure, sedaj pa moramo odšteti kar 53 odstotkov. Poleg tega pa smo morali povečati tudi plačilo predavateljem, ker bi jih drugače zelo težko dobili. Kljub temu pa smo ravno te dni dobili zagotovito Temeljne izobraževalne skupnosti, da bo do konca leta šolanje plačalo. Obrnili pa smo že na delovne organizacije, vendar so marsikje razumeli sklep ustavnega sodišča tako, da so tudi one oprošcene vseh prispevkov oziroma niso za šolanje svojih delavcev ničesar dolžne prispevati.«

»Boste kljub temu skušali z delovnimi organizacijami skleniti dogovor o financiranju šole za odrasle?«

»Mislimo, da so naše zahteve do delovnih organizacij, da tudi same nekaj dajo za šolanje svojih delavcev, v skladu z družbenim dogovorom in s samoupravnim sporazumom o kadrovjanju in v zvezi s tem tudi izobraževanju. Zato smo se že odločili, da bomo skupaj s predstavniki TIS obiskali vse delovne organizacije v občini in se skušali dogovoriti, da vsaj za slušatelje iz svojega kolektiva krijejo del stroškov.«

»To bo le začasna rešitev?«

»Seveda. Nujno je, da se vprašanje financiranja osnovne šole za odrasle čimprej sistemsko reši. Nemogoče je, da bi vsaka šola ali pa vsaka občina na drugačen način bolj ali manj uspešno zbirala denar.«

Torej nas to jesen čaka izpit iz solidarnosti. Naj ob tem omenim še eno misel: tudi iz sredstev sindikata, zbranih pri občinskih in republiških svetih, bi se dalo nemara k tej premostitveni akciji nekaj prispevov. V delovnih organizacijah pa bi kaj lahko pobrskali po tistih rezervah, ki se prav v namen izobraževanja odraslih zbirajo v višini odstotka od bruto osebnih dohodkov. Prav gotovo niso še v celoti izkoriscena.

L. Bogataj

Pionirska folklorna skupina na Hrušici

Pri delavsko-prosvetnem društvu Svoboda na Hrušici že več let deluje pionirska folklorna skupina, ki jo vodi Cyril Vister.

Med pionirji na Hrušici je veliko zanimanje za sodelovanje v skupini. Kljub obveznostim v šoli se redno udeležujejo vaj, ki so dvakrat tedensko. Na vajah se pionirji učijo novih plešov in dopolnjujejo že naštudirane plesne točke. Program skupine obsega številne stare gorenjske plese, ki vedno navdušijo ljubitelje folklornih motivov.

Pionirji so z bogatim programom že večkrat nastopali na Hrušici in v drugih krajih jeseniške občine, sodelovali pa so tudi na različnih prireditvah. Pripravljajo poseben plesni program, ki ga bodo izvedli ob dnevu republike. V načrtu pa imajo tudi nekaj gostovanj po okoliških krajih.

— J. Rabič

KREFLOVA KMETIJA: v torek, 2. oktobra, ob 19.30 za red premierski, v sredo, 3. oktobra, ob 19.30 za red kolektivi — sreda, v četrtek, 4. oktobra, ob 16. uri za red dijaški I. in ob 19.30 za red kolektivi — četrtek ter v petek, 5. oktobra, ob 19.30 za red kolektivi — petek

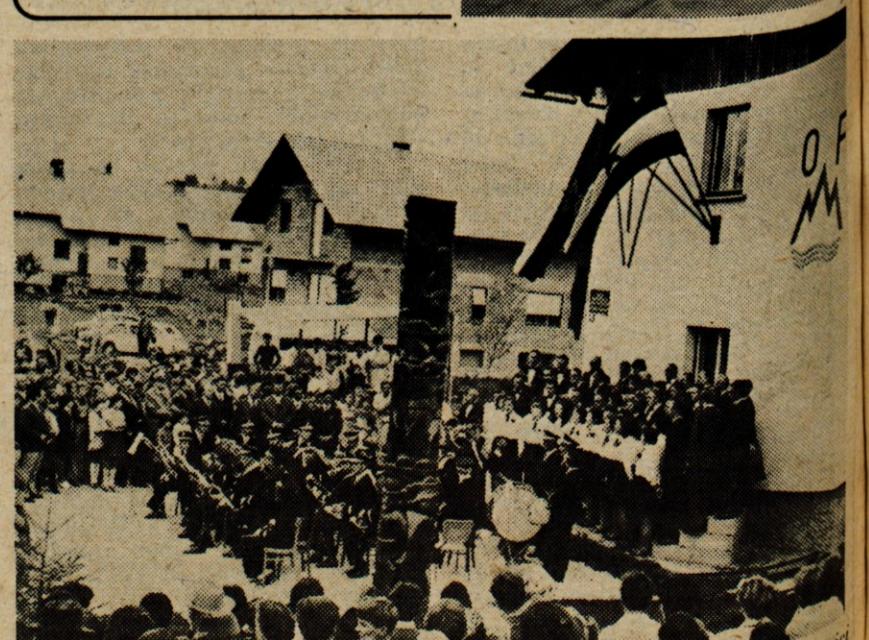
Pisatelj in dramatik Ivan Potrč v Zahodnem Berlinu z »Rdečim klasjem«. Desno Majda Potokarjeva.

Gledališče

Osemindvajseto gledališko sezono 1973-74 začenja amatersko gledališče »Tone Čufar« na Jesenicah z obnovitvijo Shakespearjeve tragedije »Romeo in Julija«, katere premiera je bila konec minule sezone. Obnovitev klasične tragedije, v kateri se uspešno preizkuša predvsem mladi in celo najmlajši del igralskega ansambla, obeležuje trenutno situacijo jeseniškega amaterskega gledališča. Ta situacija pa je vse bolj značilno prehajanje in prenašanje igralskih obvez in nalog na vse mlajši ansambel, v katerem pa še zmeraj ostaja nerešen že tradicionalni jeseniški problem — to je po-manjkanje moških igralcev. Prav za bo gledališče tudi letošnjo sezono razpisalo avdicijo za mlade igralce s tem, da bo postavilo starostno mejo nad 18 let. Zanimanje med mladimi

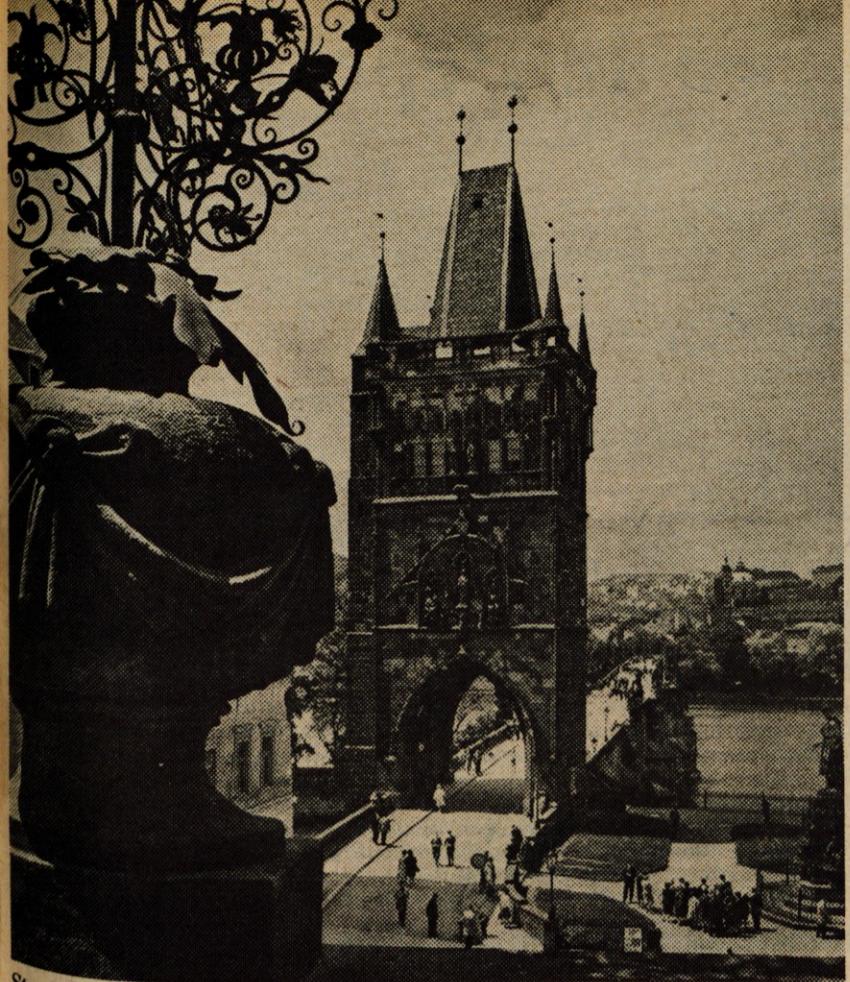
Tako se bo že v nedeljo, 7. oktobra, jeseniški publiku predstavilo Šentjakobsko gledališče z veselo komedijo srbskega klasičnika I. S. Popovića *Jara meščanka* ali *Pogospodena butica*. Šentjakobsko gledališče naj bi v prihodnji sezoni rednejše gostovalo na Jesenicah, kajti tudi jeseniški gledališčniki bodo rednejši gostje v Ljubljani. Tako bodo uspelo predstavo angleške igre D. M. Lawrence *Snaha* še v oktobru odigrati za abonentje Šentjakobskega gledališča.

6 GLAS
Sobota, 29. septembra 1973

PROSLAVA 400-letnice kmečkih uporov. — Preteklo nedeljo je bila na Seni veličastna proslava ob 400-letnici kmečkih uporov na Slovenskem. Domatičji so pripravili pester kulturni program, odkrili pa so tudi spominsko obeležje, katerega je iz 4-metrskega hrasta izdelal kipar Peter Jovanovič. — Foto: F. Ruzman

Spoti po Češkoslovaški

Stari stolp na znamenitem Karlovem mostu

Brez natančnega načrta smo se odpravili na pot po Češkoslovaški. Neznana nam dežela nas je vabila in radovali smo bili, s kakšnimi vtisi bomo vrnili. Toda tega, kar smo doživeli, gotovo nismo pričakovali. Prijateljstvo in prijaznost sta nas spremajali na naši poti.

Ze skoraj na začetku poti bi nam kmalu vse skupaj padlo v vodo. V Ljubljani so nam zagotovili, da pri prehodu avstrijsko-češkoslovaške meje ni več omejitev. Toda bilo je drugače. Navsezadaj, po dolgi vožnji čez Avstrijo in noči brez spanca, smo končno prišli do meje. Avstrijski carinik nas je prijazno pozdravil in nam nato malo čudno dejal: »Kmalu na svitnjem«. Kaj je to pomenilo, smo lahko hitro izvedeli. »Parkljeva in slinovka, ne morete naprej,« nam je rekel češkoslovaški carinik. Niso pomagali ne mili pogledi in tiha prošnja. Kaj sedaj? Se bomo moralni vrniti? Ne, to pa ne. Moramo priti čez, smo sklenili. Avstrijski carinik je videl naše žalostne obraze. Priskoval nam je na pomoč. Svetoval nam je, naj poskusimo priti čez Madžarsko. Na zemljevidu nam je pokazal najbližjo pot. Najprej do avstrijskega prehoda Nickelsdorf, od koder je nekaj kilometrov do madžarskega mesta Mosonmagyarovar. Od tu pa na levo, v smeri za Bratislavu, do madžarsko-češkoslovaškega mejnega prehoda, ki ni daleč.

Madžarska carina je bila dosledna. Našim zagotovilom, da nimamo ničesar, carinik ni prav nič verjal. Kot da si je zabil v glavo, da vozimo s seboj nekaj nevarnega. Naš ubogi avto je pretipal do zadnjega kotička. Vedeli smo, da ne more najti ničesar, zato smo ga brezskrbno opazovali pri njegovem početju. Iskanje je ostalo brezuspešno, zamahnil je le še z roko, kar je bil odgovor na naše vprašanje, kje je pot za Bratislavu. Njegov obraz je ostal strog in resen, čeprav smo ga lepo pozdravili in mu pomahali v slovo.

Tisti kilometri poti po Madžarski so se nam zdeli nepričazni. Kako vendar ne. Utrjeni bili v jutranjem mraku in skrbelo nas je, če se bomo morali vrniti. Sedaj se bo odločilo, je bilo v naših mislih, ko smo zapeljali na skupni madžarsko-čehoslovaški mejni prehod. »Ah da, iz Jugoslavije prihajate.« Zadoščalo je. Češki carinik se je prijazno nasmehnil in nas veselo pozdravil. »Težko bo šlo, nam je žalostno dejal. »Samo na kratki izlet gremo,« smo mu hiteli priporočevali. »Bomo poskusili,« nam je dejal

bonarji, polski rodoljubi, italijanski pesnik Silvio Palico in še mnogi, katerim so odvzeli svobodo.

V pivnicu, blizu našega hotela, smo srečali veselo družbo maturantov iz Zagreba, ki so bili na izletu po Češkoslovaški. Pa naj še kdo reče, da Jugoslovena ne srečači prav povsod. Večer v hotelu nam je priskrbel pisano mednarodno družino. Starejša zakonca iz Amerike sta se tu ustavila na potovanju iz Poljske prek Češkoslovaške v Jugoslavijo. Tako navdušeno smo jima pričekovali o domovini, da sta sklenili ostati pri nas dñe, kot sta predvidevala. Krog družbe sta razširila Bolgar in Rumun ter dva Pražana. Pogovor se je zavlekpel dolgo in noč. Prago morate vsekakor videti, smo ta večer slišali največkrat.

Navsezgodaj smo se odpravili naprej. Se vedno nam je zvenelo v ušesih, da Prago moramo videti. Toda do nje nas je ločilo že 230 kilometrov. Blizu Jihlave smo se ustavili v gostilni ob cesti. Pravkar je bilo konec nogometne tekme in moštvo Jihlave je zmagal 3:1. Vzdružno je bilo bučno, zmagi primerno pač.

Rahlo valovita pokrajina nam je zbujala občutek prijetnosti in miline. Vasice so izgubljale panonske značilnosti in nas vse bolj spominjale na domače okolje. Ko smo na tabli ob cesti zagledali napis Praha in na obzorju obris mogočnega mesta, smo veselo vzliknili — tu smo. Ob cesti so se vrstila nova moderna naselja, tam zadaj pa so visoki dimniki označevali industrijsko središče. Tu je bila Praga, že nekdaj tako pomembno evropsko mesto. Tudi z našo preteklostjo je bila večkrat tesno povezana.

Kmalu smo bili v središču mesta. Stare, častitljive zgradbe so govorile o slavnih in bogati preteklosti. Stare namesti, središče starega dela mesta, so bile polne turistov. Avtomobili in avtobusi vseh mogočnih registracij, v kavarnah in restavracijah pa smo lahko slišali jezike z vseh koncova sveta. Hotel, ki smo si ga izbrali, je bil prav tako zgrajen v častitljivem, starem slogu. Dvigalo kar ni spadalo k mogočnemu stopnišču. Lestenci v sobi pa so nas spominjali na hlad grajskih soban.

Zvezcer smo se odpravili v mesto. Praga se ponaša z domačnostjo številnih pivnic, vinskih kleti in ljubljenskih kavarnicami. Pri Švejkju in Fleku so si vesele skupine turistov gasile žejo ob vrčkih piva. Znane pivnice Cehom v navalu sezone kar odrečjo primat. Toda poleg teh dveh ima Praga še vse polno prijetnih gostilnic z odličnim pivom. Če bi jih vsak dan obiskal po deset, bi potreboval teden dni, da bi se lahko povolil, da si bil povsod.

Naslednji dan smo se odpravili po poti turista, ki obišče Prago. V kavarni ob slovitem Karlovem mostu nam je postreglo mlado dekle, ki se je pohvalila, da je bila že v Jugoslaviji. Nasmejana nam je povedala, da je imela hlapca v Banja luki. Da ne bo nesporazumov, to v češčini

pomeni fanta. Povzeli smo se na Praški grad, ki gospodovalno stoji na griču in daje glavni oboris mestu. Pred mogočnim vhodom je stal postaven stražar, ne da bi trenil z očesom. Kar izgubili smo se v množici turistov. Fotoaparati so škrtili v filmske kamere so brnele. Na filmski trak je vendar treba ujeti vse zanimivosti, pa tudi slikati se je treba za spomin pred vhodom v veliko katedralo. Ob vhodu v grobnico je čakala dolga vrsta. Starejši možakar v uniformi vodnika je stal pri stranskem vhodu. Skrivaj nas je spustil po strmih stopnicah v podzemlje. Tu počivajo nekdanji praški vladarji. Predvsem kraljeva družina Habsburžanov je tej deželi vladala dolga stoletja. Tu na griču so si zgradili mogočen grad Hradčane. Prvi začetki gradnje segajo že v 9. stoletje. Romansko podobo gradu pa je Karl IV. v 14. stoletju preuredil v gotskem slogu. Po početu 1941. leta je tudi renesansa dala gradu svoje črte. Današnjo podobo je dobil koncem 18. stoletja, ko je bila na prestolu Marija Terezija. V začetku tega stoletja pa je k notranji ureditvi gradu veliko prispeval tudi naš znani arhitekt Jože Plečnik.

Po prvem, površnem ogledu smo si oddahnili v restavraciji ob vhodu. Pritegnilo nas je ime zlate ulička. Le zakaj tako ime? Sklenili smo, da se odpravimo pogledat. Kar nekoga bomo vprašali za pot, saj je v ogromnosti gradu lahko ne bomo našli. Kdor sprašuje: vendar več izve, smo si rekli. Stopili smo k starejšemu možakarju, ki je ob cesti najbrž čakal na avtobus. Prijazno se je nasmehnil in nam dejal, da zlata ulička pravzaprav ni nič posebnega, da je kaj drugega dosti bolj zanimivo. Ko smo mu povedali, da prihajamo iz Jugoslavije, nam je trdo stisnil roko in nas pozdravil: »Prijatelji, dobrodošli.« Brez oklevanja se nam je ponudil, da nam pokaže pot. Veseli smo sprejeli povabilo, kako vendar ne. Tako smo nevede dobili svojega vodnika, Pražana, ki je ponosen na preteklost svojega mesta hotel čimbolj ureči našemu zanimanju. Sprva nam je bilo malo neprijetno, ker take prijaznosti in dobre volje res nismo pričakovali. Toda kaj hitro je ta občutek izginil. Naš vodnik nam je tako navdušeno pričoval o zgodovini gradu in mesta in naša vprašanja so ga prav veselila. Najbrž je profesor zgodovine, smo si mislili, saj tako dobro pozna preteklost. Toda presenetil nas je, ko nam je povedal, da je gradbenik, ampak kot Pražan vendar mora poznati svoje mesto.

Zlata ulička prav zares ni bila nič posebnega. Hišice, ne višje od pol-drugega metra, v katerih so imeli svoje delavnice nekdanji grajski alkimičarji. Občudovali pa smo ogromno katedralo sv. Vida in baziliko sv. Georga. Res pravi mojstri so morali biti nekdaj, ko so gradili te ogromne stavbe. V benediktinskom samostanu urejajo muzej. Za okni znamenitosti

nite Vladislavove dvorane, ki jo je v poznotgotskem slogu zgradil mojster Benedikt Rejt, se je po tridesetletni vojni odločalo o miru. Lahko bi kar naštevali, kaj vse so si nekdanji vladarji v svoji slavi omisili tu na gradu: kraljeva in škofovsko palača, znamenita španska dvorana, Belvedere — letni gradič na grajskem vrtu, pa glasbeni paviljon, jahalna šola in nasproti kletke za leve, dom češkoslovaških otrok, stolp Daliborka, v katerem so bili zapori in mučilnice, pa beli in črni stolp, vmes pa široka dvorišča s fontanami in negotovimi vrtovi. Pravo mesto so si nekdanji vladarji zgradili tu na griču.

Naš vodnik nas je prijazno povabil še na ogled mesta. Spustili smo se navzdol po širokih stopnicah. Mimo jugoslovanske ambasade smo bili takoj pri Karlovem mostu, ki z mogočnima stopnoma povezuje bregova Vltave. Za promet ni več odprt, pač pa se vsakdo, ki obiše Prago, prav prek njega povzove na grad. Zgrajen je bil v 14. stoletju. Baročni in skupinski kip na mostu pa je delo Matthiasa Brauna in Ferdinand Maximiliana.

Pred starim rotovžem, kjer je znamenita astronomska ura Orloj, je bila zbrana že množica turistov. Ta čudež urarstva iz 15. stoletja privabi vsakega obiskovalca. Ko kazalci napovedo celo uro, se odpro vrata in začne se slovesen obhod apostolov. Nato pa se vrata zapret spet za eno uro. Sosednja stavba ob stari mestni hiši je napol porušena. Črni zidovi z grdimi očmi opazujejo vrvež na trgu. Ostala je kot nem opomin na grozote zadnje svetovne vojne. Stara smodnišnica je bila ponos tedanjih prebivalcev Prage in okras bližnjemu dvoru Vladislava Jagelonskega. Nekdanja Židovska četrta, Bethlehemska kapela, stara univerza Karolinum in jezuitski Clementinum, znameniti nacionalni teater in muzej, pa Loretska cerkev in cerkev sv. Nikolaja in Marije Viktorije, vse polno spomenikov preteklosti, ki pričajo o bogati kulturni preteklosti mesta. Tu bi morali ostati teden dni, da bi si vsaj približno lahko ogledali vse. Da pa bi Prago zares spoznali, bi gotovo potrebovali cel mesec. Ta naša ugotovitev je prav gotovo upravičena.

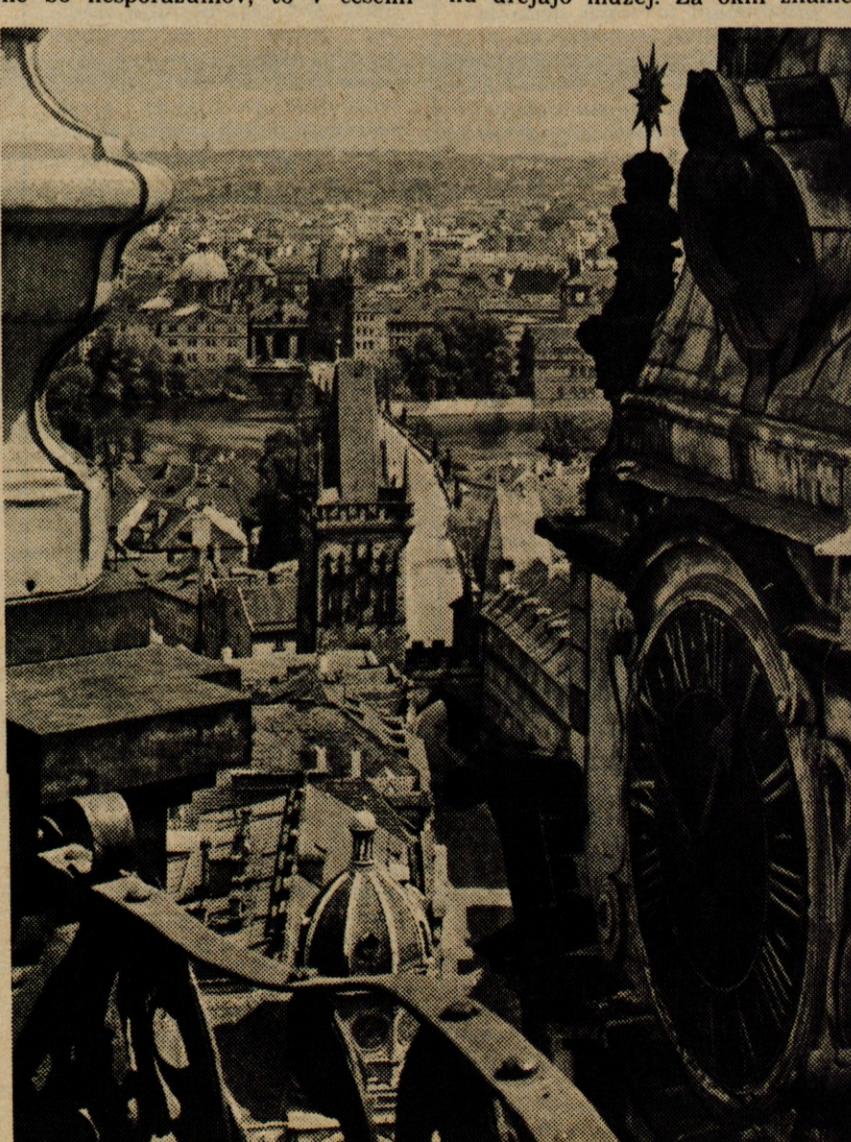
Ob vrčku odličnega črnega piva smo si poplaknili suha grla. Ko smo našemu vodniku povedali, da stanujemo v hotelu, nas je takoj odločno povabil, naj bomo njegovi gostje. »Hotel so se letos močno podražili, vi pa ste vendar študentje. Hčerka je z družino na dopustu v Olomoucu in stanovanje je prazno. Prav lahko prenočite pri meni doma.« S svojim širokogrudnim povabilom nas je spet spravil v zadrgo. Že tako nam je posvetil cel dan. Res, postal smo prijatelji, toda vseeno, kaj takega nismo pričakovali. Njegovega gostoljubja pa nismo hoteli užaliti. Videl je našo zmedenost, pa se je nasmehnil in dejal, da so prijatelji iz Jugoslavije pri njih vedno dobrodošli.

Zena nas je sprejela prav tako prijazno. Ne da bi vedeli kdaj, že je bila večerja na mizi. Kar našata mu bomo rekli, smo se zmenili, ko nam je pokazal sobi. Samo nasmehnil se je in nas povabil še na večerni sprehod. Park, kamor smo se odpravili, je bil velikanski. Toliko zelenja sredi mesta. Mrak se je spuščal in srečali smo veliko sprejihalcev. »Sem domačini zelo radi prihajamo,« nam je povedal našata. V ljubljih restavracijah, posejanih po parku, so se zbirali Pražani in turisti. Tiha glasba je ustvarjala prijetno vzdušje. Park se dviga nad starim delom mesta na drugi strani Vltave in z njegovega robu je čudovit razgled na Prago. Prihajal je večer in prizigale so se luči. Mesto je bilo morje trepetajočih luč, tik pod nami pa je temna proga označevala Vltavo, ki so jo prekinjali številni razsvetljeni mostovi. Albatros, hotel na ladji ob bregu, je ponosen zažarel. Tam zada, na levu pa je svetil mogočen kip Jana Žižka na konju. V lučeh smo še enkrat poiskali našo pot po mestu.

Našata nas je zjutraj previdno prebudil. Zajtrk je bil že na mizi. Na zemljevidu pa je bila zarisana naša najbližja pot do doma. Kako naj se zahvalimo za vse? Toda našata ni hotel o tem slišati ničesar. »Če bodo vaši spomini na Češkoslovaško lepi in se boste še vrnili, to mi bo pomenujalo največ,« nam je dejal ob prisrčnem slovesu.

Se bomo prišli, pa doma jih bomo pričekovali o naši čudoviti poti. To smo sklenili prav vsi, ko smo se vračali proti domu.

Marija Voljak

Pogled z zvonika Nikolajeve cerkve na stari del Prage

Ko pripravljamo šopek

Lep šopek v primerni vazi in na pravem mestu je imeniten okras stanovanja. Ni treba, da cvetje kupujemo v cvetličarni in zanj odstojemo drage denarje, večkrat lahko nabremo prav tako lepo cvetje na spredu po travnikih in v gozdu. Da pa bo šopek kar najdlje lep, mora biti vaza čista. V neočiščenih vazah, ki se jih drže ostanki prejšnjega šopka, se rade naselijo bakterije in glivice, ki hitro uničijo še tako skrbno pripravljen šopek. Siroke vase zlahko očistimo, težje pa je pri vazah z ozkimi vratovi. Pomagamo si s peskom, vročo vodo in s pomivalnimi sredstvi. Tudi na koščke natrgan časopisni papir, ki ga natragamo v vazo in prelijemo močno slano vodo, je zelo učinkovit. Papir naj bo

namočen v vazi en dan, nato pa vazo močno pretresem in papir odstranimo.

Šopek naj bo v stanovanju vedno na najhladnejšem mestu. Cvetice na oknu so sicer zelo lepa dekoracija, vendar pa bo toplo sonce venenje pospešilo. Enako velja za centralno kurjavo. Cvetice pa bodo hvaležne še za tako majhno vlogo.

Če je pri roki razpršilec za vodo, vsak dan malo poškropite cvetove v šopku. Kadar menjamo vodo v vazi, ne dolivajmo ledeno mrzle, cveticam veliko bolj prija malo mlačna voda. V vodi naj bodo le stebelca, listi le povzročajo gnilobo in onesnažujejo vodo v vazi.

izbrali smo

Ce pri pomivalnem koritu nimamo odcjalnika, si lahko pomagamo z mehko krpou za odcejanje CHAMELEX iz kvalitetne penaste gume, ki jo položimo kar na delovni pult. Uporabimo jo lahko tudi za brisanje v pomivanje. V več barvah jih imajo v Mercatorjevi blagovnici v Tržiču.

Cena: 35,10 din

Anica J. — Prosim, če mi narišete dvodelno obleko, ki bi jo nosila do konca nosečnosti. Obleka naj bo brez rokov, krilo pa z vstavljenim delom, ki se v pasu lahko širi.

Marta — Tunika je brez rokov, spredaj precej odprta in nad prsimi prerezana ter nagubana. Zelo primeren vzorec je karo. Krilo je krojeno tako, kot ste si sami žeeli. Žepi in obroba pa so lahko iz enobarvnega blaga.

Vse o umivanju (7)

Naše kramljanje o umivanju greh koncu. Ostane nam le še, da rečemo besedo dve o intimni negi, ki je vsekakor prav toliko važna, če ne še bolj kot nega ostalih delov telesa. Zakaj le v celoti negovano in umito delo daje občutek svežosti in čistoče, kar vse dviguje naše prijetno počutje in samozavest.

Ni malo takih, ki tudi za intimno nego priporočajo le toplo vodo in milo. Vendar lahko vsakodnevno intimno nego dopolnimo z raznimi dodatki, ki jih kozmetična industrija že nekaj let ponuja. Razna sredstva za intimno nego so posebno praktična in uporabna za zaposleno ženo, ki ji ni vedno pri roki domaća kopanica, pa tudi takrat, kadar želimo telesno negovanost obdržati čim dlje.

Nežnejše milo, ki ga uporabljamo pri dnevnih intimnih negi, lahko zamenjamo za milno peno v posodi pod pritiskom. Za potovanja so posebno primerni mehki vlažni robčki. Na voljo so še različni lotioni, ki jih dodajamo vodi za umivanje ali pa direktno na krpo. Svežost po takem umivanju podaljujejo razni spreji, umivanja pa ti seveda ne nadomeste. Pri spreju priporočamo previdnost in upoštevanje navodil, ker ga je treba razpršiti iz primerne oddaljenosti, da ne povzroča vnetja.

Naša šolarka bo v takšnile karirasti obleki iz mehkega dralona lepo in toplo oblecena. V rdeči, modri in oranžni barvi, v velikostih od 8 do 14 let jih prodaja Elitina PEPELKA v Kranju.

Cena: 150 din

Za jesensko deževje bo kot nalaščale Pekov »zlati čevaljček«, kot mu pravijo: debeli poliuretan podplati zagotovo ne bodo premočili. V izredno lepi kombinaciji rjavih barv jih dobite v vseh prodajalnah PEKA.

Cena: 289 din

Za deklice od 12 do 16 let so v Almiri napletli tople puloverje s športnimi vzorci. Iz čiste volne in v več barvah jih dobite v Almirini prodajalni v Radovljici.

Cena: 140 do 160 din

za vas

8 GLAS
Sobota, 29. septembra 1973

V sezoni sadja

Če se po nesreči zamaže obleka ali prti s svežim sadjem, je treba madeže očistiti takoj. Madeže navlažimo z mešanico vode in amonijaka in čez nekaj trenutkov zdrgnemo s krpo namočeno v isto raztopino. Potem tkanino izperemo v mrzli vodi. Natačim čistimo bele obleke in prte, pa tudi barvaste kose.

marta
odgovarja

List iz Pepčkovega dnevnika

»Prvič odkar pišem dnevnik, eno leto bo kmalu, mi stvar postaja odveč. Saj ne da bi se naveličal, ampak toka ni in pri sveči me začenja boleti oči. Boljšo pa me tudi zato, ker sem zadnje dva dni veliko jokal. Najprej v soli, ko mi je toršica dala ukor, in potem doma, ko so očeti popustili živci in se je spravil nadme. Oče je bil namreč zaradi mene klican v zbornico. Ne vem, kaj so mu povedali vsem le, da ga tako rdečega in jezrega nisem videl še nikoli. Prekleti mulc, je rekel in vlekel pas iz hlač. Sploh mi ni verjel, da nisem nič krv in da je ukor ena strašna krivica. Pri tehničnem pouku smo namreč govorili o električni. Toršica je uprašala, ali kdo zna povedati, kje nastaja in kako jo pridobivamo. Dvignil sem roko in rekел, da električno dobivamo iz svinjakov. Sošolci so debelo pogledali toršico pa je sapo uzel. In sem nato dodal, naj kar mojega ata vprašajo, če ne verjamemo. Ata, ki je prejšnji večer listal časopis, je tedaj ko so žarnice mrknile, grdo zaklel, in rekel, da so sunje spet tok uzele. No, in ker sunje živijo v svinjaku, mora električna prihajati iz svinjakov, mar ne? Meni je vse čisto jasno, učiteljici pa ni bilo. Dobil sem ukor in še očeta so poklicali na razgovor.

Ampak ni samo ata vpiš name. Tudi on jih je dosti slišal od mame. Prav mu je, gumpcu staremu, je dejala. Zakaj pa upričo otroka kvanta, simfa in pripoveduje trapaste vice! Ja, naša mama je večkrat huda. Razburja se, ker ni mesa, ker sosed v zgornjem nadstropju vsak večer pripelje domov kakšno gospodično, ker je na televiziji sama politika in referati in nobenega Pejtona, ker ata hodi v gostilno kvarter, ker je zadnjič zapravil dvajset jurjev in polil ta-plave hlače s črnim vinom, ker so šolske knjige predrage, ker ne zastopi naše nove matematike in ker nismo milijonarji, da bi mogli plačevati najemnino in draži in plin, pa še davke in samoprispevke in takse. Pa še zaradi drugih reči je jezna. V nedeljo, recimo, smo odpotovali po krompir in sadje k stricu Štefanu na kmete. Pa je stric imel skoraj čisto prazno klet, kajti v soboto sta ga obiskala očetova bratranca Polde in Vinko z ženami in sta odnesla vse, česar ne bo pojedel sam. Mamica je spet zmjerala ata z nesposobnem in brusom in je rekla, medtem ko smo zlagali cekarje in torbe in gajbice nazaj v fičota, naj se že vendar kaj nauči od svojih barabinskih sorodnikov. Nazadnje je predlagala, da bi za ostanek prihrankov kupili zmrzovalno skrinjo in čez zimo zlezli vanjo in konzervirani počakali na boljše čase. Druge rešitve ne najde, je pribila. Oče in jaz sva molčala in upala, da bo vihar kmalu minil.

Zdaj moram počasi zaključiti. Z edino svečo, ki jo premoremo, je treba štediti, pravi mama. Danes je hotela kupiti en paket novih, toda tudi trgovine so brez njih. Oče pravkar razlagal nekaj o nekakšni energetski krizi in trdi, da gospodarstveniki pridno isčejo izhod iz zosa. O, joj, mama znova povzdužuje glas. Solit se pojde, ti in tvoji gospodarstveniki, upije. Naj naredijo, kaj, da bom mogla peggati! Samo govorijo in obljudljajo in sestankujejo, električke pa ni. Mar bi organizirali kakšno procesijo. Vsaj sprememba bi bila in starim ljudem bi se prikupili. Čudeža pa tako ne pričakuje nihče.

Ja, naša mama vedno pogrunta kakšno zelo smešno reč. In kar vesel sem, ker sta si z očetom znova skočila v lase. Ukor je pozabljen in lahko bom potihem odšel spati. Živelo pomanjkanje električne!

Pepček

Če nas pikajo komarji

Če nas piči žuželka, pa naj bo to komar, osa ali karkoli, se nikar ne praskajmo po pičenem mestu, da se ne inficiramo. Prvo blažilo za boleče in pekoče mesto je moker obkladek, nato pa lahko nanesemo na rdeče mesto mazilo za ublažitev pikov. Pri čebeljih in osjih pikih moramo najprej izvleči želo, na katerem visi mehurček s strupom. Želo najbolje izvlečemo s pinceto.

Če smo na sprehodu dobili klop, ga nikar ne skušajmo enostavno iztrgati iz kože. Rado se zgoditi, da se pri tem glavica klopa odtrga in ostane v koži, kar povzroča zoperna vnetja in srbenje. Klopa pokapamo s stearinom, oljem, petrolejem ali gorilivo.

Milena Zupančičeva kot Presečnikova Meta v filmu Matjaža Klopčiča Cvetje v jeseni

CVETJE V JESENI v kinu Center

Film bo na sporedu v soboto 29. septembra, ob 20. uri in v nedeljo, 30. septembra, ob 17.30

Rezervacije vstopnic tel. 21-122.

Vladimir Bitenc,
spec. pedagog

(25. zapis)

PLESALKA SALOMA

Taka je svetopisemska verzija. Dramatik Oskar Wilde pa je napisal zgodbino povsem drugačje. Premiera opere po Wildovem libretu — najboljše delo skladatelja Richarda Straussa — je bila 9. decembra 1905 v Draždenih (Dresden). Vsebina Wildeovega besedila pa je tale:

Pri neki slovesnosti v kraljevskem dvoru pobegne Saloma pred pohotnim očimom Herodom na teraso, kjer jo prestreže vanjo že dalj časa zaljubljeni mladi Narabot. Ta se sicer zaveda, da je v smrtni nevarnosti vsakdo, ki se zaljubi v Salomo, kajti njo si slejkoprej lasti stari Herod. — Prav v času, ko Narabot tolazi Salomo, pa se zasliši iz podzemne ječe močan glas, že celo leto zaprtega puščavnika in preroka Janeza.

Saloma se nenadno odloči in veli, da priženojetnika pred njeno obliče. In ko to store, se mlada razuzdanka v hipu zaljubi v še vedno lepega moča in se mu ponudi. Janez, svet mož, pa jo seve kar brž zavrne.

In zdaj šele zagori Salomin bes. Odhiti v dvorano, tam s svojim strastnim plesom — danes bi mu najbrž rekli kar »striptiz« — omami vse prisotne, najbolj pa pohotnega očima in zahteva za ples plačilo: Janezovo glavo ...

Ko zaljubljeni Narabot vidi, kako Saloma strastno poljublja še vso krvavo Janezovo glavo, prineseno na pladnju med zbrane goste, prizora ne prenese in v jezi Salomo z mečem prebode.

Potem pa je šlo tudi s Herodom Antipo vse po zlu: kot tetrarh (četrti oblastnik) Galileje in Pereje je bil odstavljen in pregnan v Galijo, kjer je v bedi končal.

Janez, ki je v reki Jordan, med drugimi krstil tudi Jezusa, je živel le 32 let, torej leto manj kot Kristus.

Zgodbo o Janezu Krstniku smo tako na široko razpredeli pač le zato, ker je pri nas toliko Janezov in bo najbrž prav, če zvedo za usodo zacetnika svojega imena.

TOVARIŠI ŠLI SO NAPREJ, V NAPAD ...

S temi lakonskimi (prebivalci nekdaj starogrške Lakonije so imeli navado govoriti kratko in jedrnatno) besedami želimo počasti za svobodo padle Zgornjebrničane:

Stanka Boštica, roj. 30. aprila 1921, po poklicu mesarja, ki je odšel v partizane v maju l. 1944, in sicer kot borec v Prešernovo brigado; padel je v Leskovici nad Poljansko dolino pod Blegošem dne 26. marca 1945;

Alojza Kopača, roj. 21. maja 1927, kmečkega delavca, ki je odšel v partizane dne 25. februarja 1944, padel je dne 16. junija 1944, v borbi pri Ravnici nad Bohinjsko Bistrico;

Valentina Poravneta, roj. 17. marca 1919, delavca; arretiran je bil l. 1942 in odpeljan v internacijo v Francijo, kjer se je za njim izgubila sleherna sled;

Vinka Zormana, roj. 17. januarja 1923, kmečkega delavca, ki je odšel v partizane dne 25. februarja 1944; padel je v borbi aprila 1945 — prav v zarji svobode ...

In zdaj je pred nami še kratka pot, do Spodnjega Brnika. Tako berem vse povsod v knjigah in na zemljovidih — slišal pa sem tudi množinsko obliko »v Brnikih«, z naglasom na prvem r. — Najbrž bo tako prav, kot govore domačini! Se motim?

Spodnjebriška cerkev, nad oknom, tik pod napuščem sta vpisani: letnica zgraditve 1511 in letnica zadnje obnovitve 1971.

In tako smo naposled le odšli z Zgornjega Brnika k sosedu, Spodnjemu Brniku — le nekaj sto metrov oddaljenemu.

SPODNIJ BRNIK

Sveda je tudi Spodnji Brnik velika vas, ena največjih na Cerkljanskem. Po štetju iz l. 1966 ima kar 307 prebivalcev, torej ne dosti manj kot Zgornji Brnik.

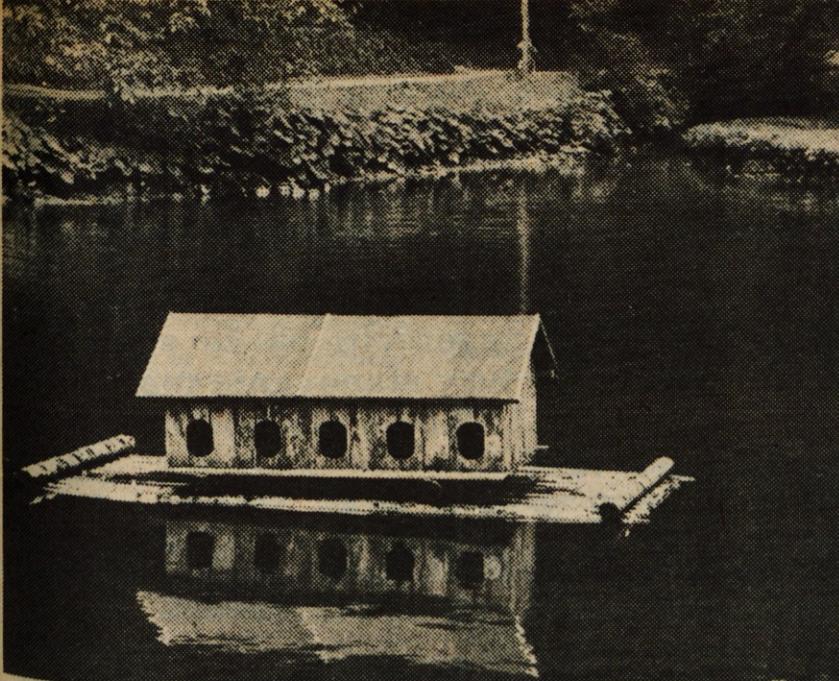
Gručasta vas je razporejena ob večjem ovinku cerkljanske Reke, ki ji pa tu že pravijo Brnik. Hiše Spodnjega Brnika so prav mogočne — kmetje so tu razmeroma imoviti in napredni, saj je zemlja — vsa v ravnicu — rodovitna in pripravna za obdelovanje. Le mlinska kolesa so se ustavila ...

Delitev Brnika, na zgornjo in spodnjo vas, je že zelo stara. Iz liste, datirane v l. 1428, zvemo, da je dobil kamniški meščan Viljem v fevd žitno desetino iz obeh Brnikov.

SIMON IN JUDA

Nenavadni imeni v galeriji svetniških varuhov cerkva na Slovenskem! Nenavadna pa je tudi situacija cerkve — povsem osamljena stoji sredi polj! Se to: Zgornjebrničane pokopavajo v Cerkljih, Spodnjebriščani pa imajo svoje pokopališče okrog cerkve. Le zakaj je tako, ko bi bilo bolj umljivo, da imajo Brničani skupen vsaj gaj umrlih?

C. Z.

Leopold Cvetko iz Kamne gorice, po domače Skirarjev Polde, je že prek 25 let lovec in član louske družine v Kropi. Lani se je koprarska louska družina odločila, da bo skušala na svojem območju »zarediti« divje race. Tako so nabavili 30 divjih rac in jih spustili v Skirarjev bajar v Kamni gorici. Skrbni Polde jim je sredi bajerja postavil uto, da bi v njej samice lahko valile. Pravi, da letos ni bilo kaj dosti mlačev, da pa so se race že navadile na kraj in da se bodo v nekaj letih prav gotovo na tem območju razplodile. Na sliki: Uta tistimi, ki redkokdaj zaidejo v Kamno gorico. — A. Ž. — Foto: F. Perdan

Manj hrane

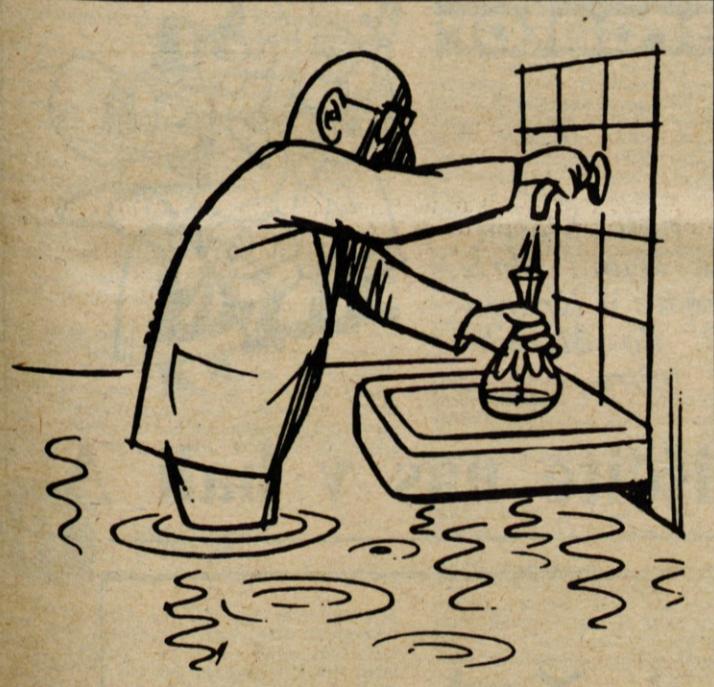
Svetovna proizvodnja hrane je bila lani manjša kot leta 1971, kar je nenavaden in se je zgodilo prvič po drugi svetovni vojni. Ob vsem tem pa se je število prebivalstva v zadnjem letu povečalo za 71 milijonov. Svetovna organizacija za prehrano in poljedelstvo ugotavlja, da je letos težji položaj s prehrano kot katerokoli leto po vojni. Tega je po eni strani krivo vreme, saj so mnoge dežele imele zelo slabe žetve. Večja proizvodnja hrane v Južni Ameriki in Afriki pa teh izgub ne more pokriti.

Naftna reka

V Sovjetski zvezji je začel obravati najdaljši naftovod na svetu. Nafta se pretaka po 1800 kilometrov dolgih ceveh od Ust-Balika v zahodni Sibiriji do Aljmetevska. Cevi tečejo čez sibirška močvirja, goste gozdove, čez Ural in prek petnajstih velikih vodnih preprek.

Železo v loncih

Neki zdravnik je ugotovil, da okoli 15 do 20 odstotkov ameriških prebivalcev boleha za anemijo, to je pomanjkanjem železa v organizmu.

Ivo ZORMAN

48

Draga moja Iza

Govorila je vsakdanje, z isto spokojnostjo, s kakršno je bila prej vstopila. Tako pripoveduje človek o sanjah minule noči. »Seveda,« sem rekel.

Bil sem zmeden. Šele sedaj sem vstal, šele sedaj sem jo prijel za roke in jih ji stisnil in nemočno ponovil:

»Karla... Zakaj mi nisi povedala, da si ti?«

»Saj sem...«

»Sedi!« sem jo povabil.

Drugače bi jo bil moral pozdraviti... po toliko letih... pa sem samo brezmočno obstal pred njo, s povešenimi rokami, z občutkom krvide in sramu, ker se mi je kdove zakaj nasmehnila in mi razkrila brezbožje čeljusti.

»Nekaj so mi jih izbili,« se je opravičevala za zobe, »drugi so mi izpadli.«

»V taborišču?«

»Tudi prej... nekaj... ko so me prijeli.«

»Tu?«

»Zemljan. Hotel je vedeti za imena.«

»Naj gre!«

»... čez mejo. Vsa družina.«

»Naj gre!«

Nobenega sovraštva ni bilo več v njenih očeh, kot bi ji življenje ne teklo več iz preteklosti v prihodnost, kot da živi samo za ta trenutek, kot bi ji bilo edino zadovoljstvo, da lahko sedi v udobnem stolu... sedaj... ta hip... ker ne ve, kaj je bilo.

Zakaj je že prej nisem povabil, naj sede, ko se mi še ni raz-

krila, ko je bila samo neznana žrtev?

»Ti si preživel,« je rekla.

»Tudi ti.«

»Pa večkrat zavidam tistim, ki so ostale tam.«

»Daj! no! Dokler je človek živ...«

»Tako življenje!«

»... še zmeraj lahko upa.«

»Na kaj?«

»Svobodni smo...«

Lastne besede so mi nenadoma zazvenele prazno, da sem umolknil, preden sem povedal do kraja.

»... o tebi pa n'bielo glasu,« sem nazadnje dejal.

Težko mi je bilo priznati, da niti enkrat nisem vprašal po njej... da sem jo črtal iz svojega življenja kakor izgubljeno rokavico... bila je, pa je utonila v času in dogodkih...

»Zadržali so me v bolnišnici...« je rekla.

»Kar dolgo, vidim.«

»... niso me pustili prej... pa tudi če bi me... kam naj bi se obrnila... takva?«

»Si se pozdravila?«

»Nikoli se ne bom.«

»Vem, vsi bomo še čutili...«

»... ne vsi enako.«

Ni imela namena očitati, a mi je bilo vendar neprijetno, ko sem se zavedel, da se enačim z njo, z njeno nesrečo... jaz, ki sem imel v ustih še zmeraj okus po sladki kavi in vonj po Gretinih laseh med prsti in v ušesih spomin na Elizo... in ki je nisem spoznal, ne samo zato, ker se je spremenila, ker se je v nekaj letih postarala. Bi že našel kaj znanega, če bi se s pogledom dlje pomudil na njej, a sem se komaj ozrl vanjo... odmaknil smo se od ljudi... in še stola ji nisem ponudil.

»Oprosti,« sem rekel. »Govorim, kolikor poznam življenje v taboriščih.«

»Iz pripovedovanja?«

»Iz pripovedovanja,« sem rekel. »O paznicah, o barakah, o bodeči žici...«

»... o psihi,« me je dopolnila.

»Tudi o psihi. O delu v kamnolomih...«

»... o hišah veselja...«

»Ne!«

»O tem ne pripovedujejo rade. Šest mesecev sem bila v taki hiši... vem.«

»Ne!«

»Vojaška vlačuga...«

»Ne!«

»... Feldhure. Zaznamovali so nas... kot vse vojaško bla-

go... z napisom čez prsi... Feldhure.«

O tem očitno res ne pripovedujejo rade, nobena mi še ni omenila, nič takega še nisem zapisal... morebiti še nobene ni bilo in je bila Karla prva iz teh krajev... pa bi bilo bolje, če bi bila tudi Karla molčala, laže bi mi bilo.

Če sem si v življenju za kakšno stvar želel, da bi ne bilo res,

je bilo to Karlino pripovedovanje. Ves čas se mi je vračala

njen podoba iz Antonove kamre... pa z jase nad mesom... iz tistega lepega nedeljskega dopoldneva, ko me je prije! pod roko in rekla... naprej bova šla kot prijatelja.

Sedaj pa:

»Delate smo kot vse vlačuge... trudile smo se da so gostje odhajali zadovoljni...«

Trudile!

»... drugače smo občutile pazničin bič. P. je bil bič še najmanjša kazen. Človek se oklepava življenja, k. kršno se mu že ponuja... dokler mu ostane vsaj malo upanja.«

Če je v takem poniranju upanje še mogoče.

»Ne vem, da bi se bila katera uprla, ta bi bila hotela katera spraviti gosta v slabu voljo. Toda mo ki so tako različni, vsak svoje zahteve imajo, ne uganeš vselej, k iš jim je všeč.«

S kakšno preproščino je pripovedoval: ... kako je moral biti to ranje vsakdanje.

»Razdelili so nam šminko... brisač... poceni kolonjsko vodo... tako bi nam razdelili lopate, še bi delale na polju. Ampak s poceni kolonjsko vodo ne zadovoljil vsakega. Nekateri so bili zlobni, nekateri sovražni, pritožovali so se za prazen nič. Tudi mene je zatožil...«

Čemu take podrobnosti? Moj bog!

»... mlad esesovec. Še bril se ni, pa je rek... smrdi... kolena ima umazana. Zato sem morala nazaj v taborišče.«

»Na delo?« sem si skoraj oddahnil od njenega pripovedovanja.

»V baraku za poskuse.«

»Mislil...«

Ob vašem prazniku

Prav danes praznujete slovenski pionirji svoj praznik. Povsod vas bomo srečali, vesele in zadovoljne: na pohodih, na tekmovanjih, na raznih prireditvah. Največji praznik pa bo to za naše najmlajše — prvošolčke, ki bodo danes sprejeti v pionirska organizacija.

Tudi mi vam čestitamo ob vašem prazniku, hkrati pa želimo, da bi postali zvesti sodelavci pri oblikovanju pionirske strani.

Življenje v taboru »Sutjeska« v Šmihelu pri Novem mestu

Prvo srečanje

Stopila sem v sobo. Z menoj sta bili še dve Slovenki. Štiriindvajset neznanih očk je radovedno strmelo v nas. Dolgo smo se samo gledale, a se končno opogumile in se predstavile učenkam iz drugih bratskih republik. Naš pogovor je tekel v srbo-hrvatskem jeziku. Zbrane smo se okoli mize, saj smo si imeli toliko povедom. Pozno v noč se je čelo pritajeno šepetanje o potovanju, o republikah, o svojih mestih, vmes pa smo si pravile šale. Kovale smo načrte, kako bomo uporabili vsak trenutek v taboru, da nam bo lepo, da bomo odnesle nepozabne vtise. Naslednji dan smo se seznanile s pionirji.

Zjutraj je težko vstati

Vsako jutro nas je že navsezgodaj prebudil zvonec, ki je napovedal justranjo telovadbo. Temu je sledilo umivanje in pospravljanje spalnic. Ob 7. uri je bil zbor na dvorišču, kjer smo ob petju jugoslovanske himne dvigali zastavo. Nato je bil zajtrk.

Izleti

Po zajtrku smo skoraj vsak dan odšli na krajše ali daljše izlete: na kopanje v Dolenjske ali Šmarješke Toplice, na pohod na Gorjance in v Ljubljano, kjer nas je sprejel Janko Rudolf in nas pogostil; na Bled, v Drago in Begunje, v Žužemberk, v Novo mesto in še in še. Najlepše pa je bilo trodnevno taborenje na Rogu, kjer smo živel kot pravi taborniki.

Popoldnevi v znamenu športa

Popoldnevi smo preživel v medenčnih bojih v posameznih športnih

Prvošolski spomini

Z vzdihom olajšanja sem se napotil skozi šolska vrata. Rahlo je deževalo. Siva meglja se je vlekla med hišami. Počasi sem se napotil proti kolesarnici, vzel kolo in se odpeljal mimo naše lepe, bele šole. Spomin mi je uhajal nazaj, v prvo šolsko leto, ko sem bil porezen in sem marsikdaj marsikakšno zagodel. Toda učil sem se vedno dobro ...

Ves raztresen sem s svojim majhnim, zelenim kolesom vijugal proti šoli. Domačo nalogo sem grdo napisal, zato sem se bal tistega groznegra rdečega znaka — pike.

V razredu je vse vršalo. Podili smo se gor in dol, prevračali stole in razgrajali. Potem je zazvonilo. Vstopila je tovarišica. Bila je ženska srednjih let in ni bila videti hudobna, za kakršno so jo označili višješolci. Uselila se je za kateder, ki je bil mnogo večji od naših drobnih klopi. Pogledala je po razredu.

»Danes ste morali za domačo nalogo narisati svoje starše,« je rekla.

»Da,« smo odgovorili vsi hkrati.

Tovarišica se je pomikala od klopi do klopi in vmes hvalila ali grajala. Končno je prišla tudi do mene, majhnega pobiča v rjavih hlačah. S tresico se roko sem odpril zvezek.

»Je to tvoja naloga?« je vprašala učiteljica. Pritrdir sem. Gledala je in gledala ter končno iz žepa potegnila rdečo škatlico ter mi v zvezek pritisnila veliko, grozno piko. Nato je moj zvezek pokazala celemu razredu. Smejali so se. Cutil sem se osramočenega. Tovarišico sem videl kot orjaško, strašno čarovnico, ki trpinči drobnega fantka.

Po pouku sem svojemu starejšemu prijatelju povedal, kaj se mi je zgodilo.

»Ah, to ni nič,« je odgovoril važno. »Jaz sem dobil veliko piko in se kljub temu nisem jezil. Pograbil sem

S Šolskih klopi

Avrikelj

Gorska pot se je vzpenjala nad globokim breznom, v katerem se je pretakala bistra in čista studenčnica. Skale in ostro kamenje so bile daleč naokoli oškropljene s hladno vodo, ki je v hitrih skokih drvela čez kamenje in se močno svetila v soncu. Zagledala sem se v razgledane in razpadle skale. Pogled mi je obstal na največji skali. Nekaj na njej me je privlačilo. Na skali je rastel lep, rumen avrikelj, ki je s svojimi drobenimi cvetovi očaral moje oko. Nekoliko okrogli zeleni lističi, pokriti s tankimi dlačicami, sredi njih pa drobenco stebelce, na njem pa majhni zvončasti cvetovi, ki so bili pokriti z rosnimi kapljicami.

Hladen veter je zavel okoli mene in me predramil. Pogledala sem na uro. Že pol enih. Tri ure že hodim in vlačim s seboj ta težki nahrbtnik. Joj, kje je še koča? Sonce mi je utrdilo pogled. Odločila sem se, da grem naprej. Izkopala bom avrikelj, da se bom lahko pobahala pred domačimi. Odložila sem nahrbtnik in začela počasi stopati proti ogromni skali. Hladna voda mi je segala do kolen, začela me je spodnašati, ostro kamenje pa se mi je zarezalo v čevlje. Težko sem lovila ravnotežje. Se krake korak mi je manjkal do skale. Roka se je stegovala proti cvetu, prsti so se dotaknili občutljivih lističev, ko se je kamen, na katerem sem stala, premaknil. Ravnotežja mi je zmanjkalo. Z vso svojo težo, dolžino in širino sem padla v mrzlo vodo. Veliki curki vode so obliili od sonca razgrete skale. Ostro kamenje se mi je zarezalo v dlani. S težavo sem se pobrala iz vode. Sele takrat sem začutila bolečino. Na čelu se je začela pojavljati velika, modra buška, ki me je vedno bolj skelela. Sedla sem na skalo in nekoliko ožela obleko, buško pa sem močila s hladno studenčnico. Ozrla sem se po skali, na kateri je rastel avrikelj. Pozibaval se je v rahlem vetrju. Zazdela se mi je, da se mi cvetovi smejo na vsa usta.

Obleka se je sušila, le buška je počasi izginjala. S praznim nahrbtnikom in bolečimi rebri sem odšla proti večeru nazaj v dolino. Namesto lepega avrikelja sem doma lahko pokazala le buško, prazen nahrbtnik in napol suho obleko. Od tistega časa se nisem več dotaknila gorskega cvetja.

Anka Kersnik, 8. b r. osn. šole heroja Bračiča, Tržič, iz šolskega glasila Stezice

Janka Bodlaj, 8. r.

Osn. šole kokrškega odreda Križe

list, ga — psssc — iztrgal in že je ni bilo več.«

Poslušal sem ga in sklenil storiti prav isto. Malo pred domačo hišo sem zavil na stransko pot in zapeljal v hosto. Siničke so prelepo pele, po drevju se je podila majhna rjavasta veverica in lovila svojo družico. Pod bližnjo buko so rasle šmarnice. A mene čudovita oklica ni zanimala. Iz torbe sem vzel zvezek. K sreči je tovarišica pritisnila piko čisto na koncu lista. Počasi sem trgal popir okrog nje. Ko je bila odstranjena, sem si oddahnil. Zajahal sem kolo in se odpeljal. Misil sem, da bo neprijeten občutek v srcu minil, a je celo nenehno rastel. Postal je mnogo večji kot nesrečna pika in kmalu mi je bilo žal, ker sem jo odstranil. Spoznal sem, da iz zvezka piko sicer lahko iztrgaš, iz srca pa neugodnega občutka ne moreš.

Opisanemu dogodku je sledilo še precej žalostnih v veselih prijetijih, ki so me spremljale skozi sedem razredov. In tudi v osmem jih ni manjkalo.

Iz premišljevanja me je prebudoval hupanje razjarjenega šoferja. Videl sem, da vozim kar po sredi ceste. Hitro sem se umaknil. Avto je odbrzel naprej, v meni pa je spet ostal občutek krvide.

Bojan Čebašek,
8. b razred
os. Š. Staneta Žagarja,
Kranj

Jaz

Rjave oči, rjavi lasje,
hiter jezik, mehko srce,
polna usta, vesel obraz.
Kdo ga ne pozna?
To sem vendor jaz!

Matjaž Turel,
6. c razred
os. Š. Stane Žagar, Kranj

nama

Škofja Loka

vam tokrat priporoča:

zagotovite si že zdaj,
da vam bo v stanovanju toplo,
ko bo nastopil mraz

In zato vam

nama

Škofja Loka

nudi tudi posebno ugodnost:

40% popust

Za nakup oljnih peči

OP — 3500	stara cena 635	din
	nova cena 379	din
OP — 5000	stara cena 732	din
	nova cena 437,40	din

Letos tudi Mercator na sejmu obrti
in opreme v Kranju
od 12. do 21. oktobra

Obiščite nas v hali A

rozinček
jurko tonka
NOVO
Triglav

mehko pecivo iz družine

Triglav

Praktično pakirani kolački so primerni za enkratni obrok doma, na izletu, potovanju, v gostinstvu, otroško varstvenih ustanovah in šolah.

ŽITO-LJUBLJANA

TOZD GORENJSKA

Razpisna komisija sveta podružnice
SKUPNOSTI POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA
ZAVAROVANJA V SRS
Podružnica v Kranju, Stara cesta 11

razpisuje naslednja prosta delovna mesta

1. samostojnega strokovnega svetovalca — parafanta
2. referenta za pokojninsko zavarovanje
3. referenta za invalidsko zavarovanje
4. arhivskega delavca

Pogoji:
pod 1.: zahteva se visoka izobrazba pravne ali upravne smeri in 3 leta delovnih izkušenj;
pod 2. in 3.: zahteva se višja izobrazba pravne ali upravne smeri;
pod 4.: zahteva se končana osemletka.

Stanovanj ni.

Na razpis vabimo vse interesente, ki se imajo namen posvetiti delu v navedeni dejavnosti.

Veseli bomo odziva mladih strokovnjakov in delavcev, ki si bodo lahko potrebitno prakso hitro pridobili v naši sredini.

Razpis velja 15 dni po objavi oziroma do zasedbe prostih delovnih mest.

Ponudbe s kratkim opisom dosedanjega službovanja in dokazi o ustrezni izobrazbi pošljite na Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SRS, Podružnica v Kranju, Stara cesta 11.

Informacije dobite na telefonski številki 24-684.

ŽIVILA

Veletrgovina
Živila Kranj

razpisuje v šolskem letu 1973/74
naslednje štipendije:

- 2 ZA ŠTUDIJ NA EKONOMSKI FAKULTETI
- 2 ZA ŠTUDIJ NA EKONOMSKI SREDNJI ŠOLI
- 1 ZA ŠTUDIJ NA VIŠJI KOMERCIJALNI ŠOLI — SPLOŠNA SMER
- 2 ZA ŠTUDIJ NA HOTELSKI SREDNJI ŠOLI
- 1 ZA ŠTUDIJ NA ARANŽERSKI ŠOLI

Kandidati naj pošljejo prošnje, katerim naj priložijo izpolnjeni obrazec (DZS obr. 1,65) v 15 dneh od te objave na naslov: Veletrgovina Živila Kranj, Cesta JLA 6, Kadrovska služba.

Komunalni servis Kranj

Mladinska c. 1

razpisuje po sklepu DS javno licitacijo za razprodajo naslednjih rabljenih osnovnih sredstev:

	izklicna cena
3 pisalne stroje	100 din
računski stroj Olivetti za knjiženje	3.000 din
kompresor Fagram brez zaganjača in oljnega filtra	3.500 din
avto kombi — 1972 letnik	15.000 din
motor Aran diesel	3.000 din
avto TAM 4500 — 1966 — v voznem stanju — kiper	11.500 din
valjar 12 ton — 14. okt., diesel motor — v voznem stanju	3.000 din
cyklon sesalnik za čiščenje ulic	1.000 din
rezkar za sneg Snowboi	5.000 din
jelekleni ščetka z rezervarjem	200 din
furgon »zastava« 1300, letnik 1967	4.000 din
kompresor »Praktika«	250 din
kompresor »Starh«	250 din
električni ročni vibrator	200 din
električni ročni vibrator	50 din
ročna brusilka	500 din
ročna brusilka	500 din
brusilni stroj teraco m.	800 din
razdejilna omarica	30 din
ročna blagajna	20 din
brusilni stroj velik	1.000 din
brusilni stroj kotni	200 din
brusilni stroj ter. z.	100 din
motor el. 3 KW	200 din
motor in jermenica	300 din
brusilka za polir. marmorja	8.000 din
stružnica za obdelavo marmorja	3.000 din
prikolica za osebni avto	3.500 din

Ogled bo možen vsem zainteresiranim v soboto, 6. 10. 1973, od 6. do 12. ure. Licitacija bo isti dan ob 12. uri v stranskih obratih na Primskovem, Ručigajeva cesta. Potrebne informacije lahko dobite tudi po telefonu štev. 21-475 Kranj.

BOLNIŠNICA ZA GINEKOLOGIJO IN PORODNIŠTVO KRANJ

potrebuje
dve kvalificirani
kuharici

Ponudbe pošljite na upravo bolnišnice. Pogoj je poskusna doba tri mesece.

Odbor za kadre kemične tovarne
Exoterm
Kranj, Struževo 66

objavlja

več prostih delovnih mest
za delo v proizvodnji

Pogoj je starost nad 18 let. Prošnje sprejema splošni oddelek do 15. oktobra 1973.

Vzgojno varstveni zavod pri osnovni šoli PADLIH PRVOBORCEV ŽIRI

razpisuje prosto delovno mesto

vzgojiteljice ali otroške negovalke
za nedoločen čas.

Pogoji: dokončana srednja vzgojiteljska šola, prednost imajo kandidatke s prakso

Prijavo s kratkim življenejepisom naslovite na Centralno osnovno šolo padlih prvoborcev Žiri. Stanovanja ni.

Rok prijave je 14 dni od dneva objave. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

OBRTNI SEJEM KRANJ

od 12. do 21. oktobra

- pohištvo
- gospodinjski stroji
- gradbeni material
- oprema za centralno gretje
- sejemske cene

murka

Lokainvest
Škofja Loka
Mestni trg 38

ponovno razglaša
prosto delovno mesto

finančnega
knjigovodje

Pogoj: ekonomska srednja šola in 2 leti delovnih izkušenj.

Ponudbe do zasedbe delovnega mesta sprejme tajništvo podjetja.

Meso Kamnik

Zahajavate
v naših trgovinah
kamniški želodec

Gostom ga servirajte
s hrenom

ŽIVILA

Veletrgovina
Živila Kranj

objavlja prosto delovno mesto
administratorke

Za delovno mesto se zahteva administrativna šola, znanje strojepisa, prednost pri izbiri bodo imale kandidatke, ki obvladajo tudi stenografsko.

Pismene prijave sprejema in daje pojasnila kadrovska služba Veletrgovine Živila Kranj, Cesta JLA 6, do 14. oktobra 1973.

Svet osnovne šole
SIMON JENKO KRANJ
razpisuje
naslednji delovni mesti:

1. učitelja
slovenskega jezika
(PRU ali P) za nedoločen čas.

Nastop dela 1. februarja 1974

2. učitelja
v oddelku podaljšanega bivanja na Golniku za nedoločen čas.
(U, PRU ali P).
Nastop dela 11. oktobra 1973.

Sukno,
tekstilna tovarna Zapuže

Obveščamo vse zainteresirane organizacije združenega dela, da za primerno najemnino oddamo skladiščni prostor velikosti cca 100 kv. m. na Koroški cesti 21 v Kranju, nasproti Park restavracije. V trgovini Sukno v Kranju, Koroška cesta 21, lahko dobite vse potrebne informacije in si ogledate prostor.

Mali oglasi: do 10 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din; naročniki imajo 25 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

prodam

- Prodam 2600 kosov strešne OPEKE — betonski bobrovec. Bernard Jakob, Mošnje 47, Radovljica 5571
Prodam tri breje TELICE — SIMENTALKE. Rozman Franc, Križarjeva pot 2, Stražišče, Kranj 5567
Prodam novo EMO peč, mizico za radio in TV in razno sobno in kuhinjsko pohištvo. Gregorč Frančka, Kidričeva 33, Kranj 5565
Prodam SMREKOVE DESKE in PLOHE. Potoč 9, Predvor 5562
Prodam suha mehka DRVA po želji razrezana. Zadraga 15, Duplje 5563
Prodam mlado KRAVO po teletu. Voglje 106 5564
S 1. oktobrom prodam 3 KRAVE in 2 JUNICI. Poizve se: Studenčnice 4. Lesce 5533
Prodam ZIBKO, OTROŠKO POSTELJICO in OTROŠKI GLOBOK VOZIČEK. Hegedič, Planina 16, Kranj 5596
Ugodno prodam 80-basno KLA-VIRSKO HARMONIKO. Naslov v oglasnem oddelku 5597
Prodam VLOŽEK na kurilno olje za lončeno peč. Soklič, Kranj. Šorljeva 8 5598
Prodam AKVARIJA — 140 in 40 litrov — z vso opremo in ribami. Cena je 2500 oziroma 1500 dinarjev. Borišek, Stritarjeva 5, Kranj 5599
Prodam ZIMSKA JABOLKA. Čadovlje 6, Golnik 5600
Prodam OTROŠKO KAD na stojalih s previjalno ploskvijo (Cicco). Pismene ponudbe na naslov Vunšek Jože, Pot za krajem 20, Kranj 5601
Prodam 2 meseca starega VOLČ-JAKA. Nasovče 21 5602
Prodam plinski STEDILNIK, HLADILNIK, več 200-litrskih sodov, balonov 10, 15, 25 litrov, juto VREČE. Kokrica, C. na Brdo 33 5603
Prodam KRAVO, dobro mlekarico. Begunje 50 5604
Prodam malo rabljen 130-litrski SOD za mošt. Beleharjeva 49, Šenčur 5605
Prodam dva malo rabljena KAMINA. Godešič 38, Škofja Loka 5606
Prodam čisto novo SKRINJO ZA ZMRZOVANJE 345 l »Gorenje« Velenje za 4000 din. Eljon, Zadružna 8, Kranj 5607
Prodam otroško POSTELJICO — komplet, PEČ na olje in dve moški OBLEKI. Ogled zvečer. Audič, Kanjarjeva 1, Kranj 5608
Prodam brejo TELICO. Hotavlje 34, Gorenja vas 5609
Prodam KRAVO, dobro mlekarico, pred telitvijo. Zadraga 17, Duplje 5610
Ugodno prodam TELEVIZIJO »Rudi Čajevč«. Naslov v oglasnem oddelku 5611
Ugodno prodam BETONSKO ŽELEZO. Nikolič Zdravko, Posavec 13 5612
Prodam novo železno CISTERNO — 6000 litrov. Cena po dogovoru. Franci Lušina, Dolenja vas 52, 64227 Selca 5613
Prodam KRAVO ali zamenjam za KRAVO za zakol. Sr. Bela 21, Predvor 5614
Prodam 8 mesecev brejo, težko TELICO. Kodras, Hlebce 8, Lesce 5615
Prodam KOMPRESOR za splošno uporabo. Naslov v oglasnem oddelku 5616
Prodam po izbiri KRAVO pred tretjo telitvijo ali BIKA, starega eno leta. Zalog 53, Cerkle 5617
Prodam 11 kub. metrov suhih bukovih DRV. Draga 14 pri Škofji Loki 5618
Prodam mlado KRÁVO, 9 mesecev brejo. Dvorska vas 16 (pri Požlepu), Begunje 5619
Prodam CEMENT, APNO, BAN-KINE in PUNTE. Rozman, Voklo, blok 5620

kupim

- Kupim rabljeno CENTRIFUGO za perilo. Pismene ponudbe na naslov Vunšek Jože, Pot za krajem 20, Kranj 5635
Kupim SALONITKE, valovite za streho. Voglje 73, Šenčur 5685
Kupim SLAMOREZNICO s puhalnikom in verigo v dobrem stanju. Rebernik Jože, Senturska gora 17, Cerkle 5686

Znancem in sorodnikom sporočamo žalostno vest, da je po dolgorajni bolezni umrla v 84. letu starosti naša dobra in nepozabna mama ter stara mama

Ivana Golmajer

roj. Kokalj

Pogreb drage pokojnice bo v soboto, 29. septembra 1973, ob 15.30 iz hiše žalosti na farno pokopališče v Kotorju.

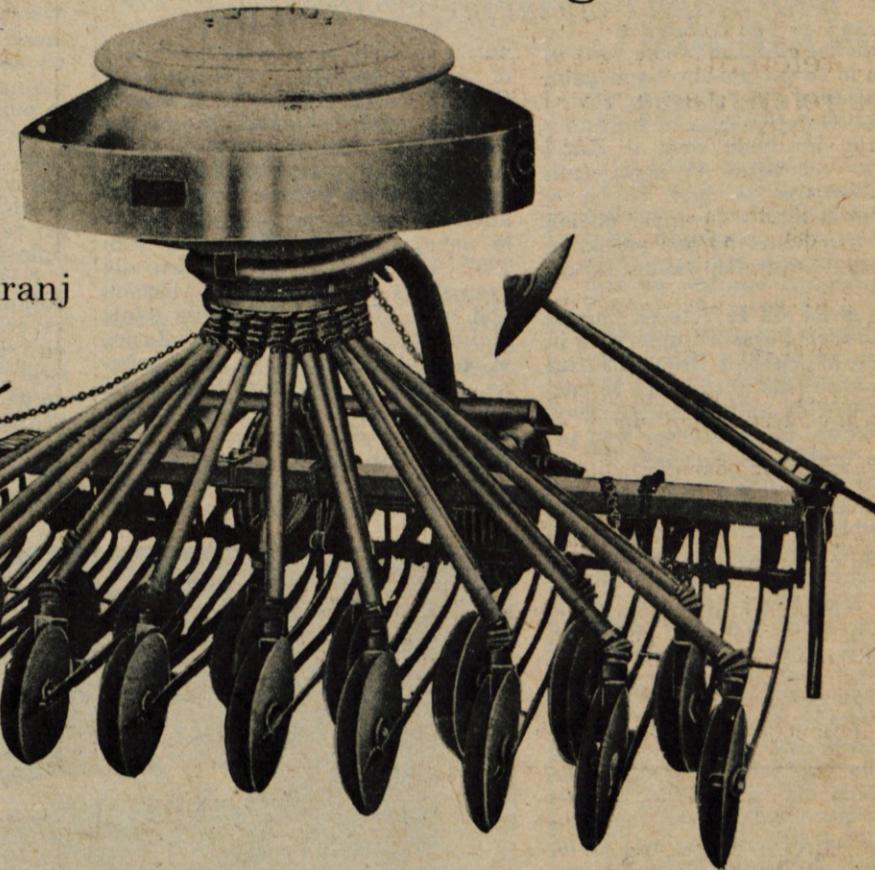
Žaljuči: hčerki Ivana in Marija ter sin Vinko z družinami in drugo sorodstvo.

Kranj, 27. septembra 1973

Kmetijsko živilski kombinat Kranj

Agromehanika

Sejalnica za žito GAMA 18

15.230 din franco Kranj Dobava takoj

Za kmetovalce ugoden nakup

Kupim STREŠNO OPEKO špičak, 1000 kosov. Tel. 50-140 Tržič, Grahovše 11 5589

vozila

Odstopim vrstni red za AUDI 80 L. Rok dobave 1 mesec. Črnivec Riko, Loka 22, Tržič 5583

Kupim avto FIAT 750 s čekom. Ponudbe z navedbo cene na oglašni oddelek pod »Ugodno« 5576

KMETOVALCI, POZOR! Nudi se vam edinstvena prilika poceni nakupu traktorskih grabelj in rezervnih delov za »Heublitz« zato — kljub po sezoni — pohitite. Erbežnik, Ljubljana, C. Dolomitskega odreda 137

5577 Ugodno prodam osebni avto FIAT 1100 R, letnik 1967. Osterman Miha, C. talcev 23/d, Kranj 5587

Po ugodni ceni prodam FIAT 750, letnik 1970, zamenjana karoserija. Bobovek 4 5675

Ugodno prodam ZASTAVA 750, letnik 1963, tudi na ček, in dva ELEKTROMOTORJA. Galičič Marko, Stara Loka 48, Škofja Loka 5676

Prodam OPEL-KADET, letnik 1969, prevoženih 43.000 km. Naslov v oglašnem oddelku 5670

Prodam FIAT 850, letnik 1969. Kristan Gabrijel, Na plavžu 78, Železniki 5678

Prodam osebni avto FIAT 750, letnik 1970, Vreček Franc, Srednje Bitnje 1 (pri Gasilskem domu) 5679

Prodam dobro ohranjen FIAT 850. Mencingerjeva 7, Jesenice 5680

Kupim Rogov PONY EKSPRES. Lahko je karamboliran, ali samo motor od ponija. Pogoji: PUCHOV MOTOR. Kranj, telefon 22-657 5681

ŠKODO, letnik 67, prodam. Škofjeloška 19, tel. 23-049 5682

Prodam FIAT 750, letnik 1965. Ljubljanska 43, Radovljica 5578

Prodam AMI 6, letnik 1967, zelo dobro ohranjen. Kokol, Žabnica 42 5579

Prodam MORRIS 1100. Ogled vsak dan od 16. do 18. ure. Stara cesta 22, Kranj 5580

Prodam FIAT 850, letnik 1967. Dežman, Lancovo 10, Radovljica 5585

Prodam SPAČKA, letnik 1972, po ugodni ceni. Tel. 24-064 5586

VW 1200 export, letnik 1965, prodam. Stritar Franc, Cirče 33, Kranj 5628

Prodam ŠKODO 1000 MB v vozem stanju, registrirano, cena 5500 dinarjev. Kranj, Jezerska cesta 71 a 5629

Ugodno prodam avto ZASTAVA 750, letnik 1968. Avguštin Franci, Reteče 5 pri Škofji Loki 5629

Prodam TOMOS-avtomatik, skoraj nov. Retleva 10, Cirče 5630

Poceni prodam FIAT 750, letnik 1970. Skoko, Gorenjesavska 21, Kranj 5631

Prodam FORD TAUNUS 17 M, letnik 1966. Žagar, Stara Loka 6 5632

Poceni prodam avto FIAT 600 v zelo dobrem stanju, 2000 km po generalni, MOPED T-12, 2 SODA — 190 litrov, 110 litrov, nov STEDIL-

ostalo

Nujno potrebujem 20.000 din PO-SOJILA za dobo dveh mesecev. Vrhem z obrestmi po dogovoru. Gartnar, Zgošča 58, Begunje 5648

Iščem nekoga, ki bi mi posodil 20.000 din. Potrebujem za stanovanje. Vrhem v dveh letih z obrestmi po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku 5649

ZBIRAM kolesa kmečkih voz. Plačam dobro. Jože Staré, Dragotajna 9 5690

obvestila

Markun Franc, proizvajalec WIPPRO patentnih podstrešnih stopnic iz Ribnega pri Bledu — obveščam, da od 5. 10. 1973 dalje Kljun Vladimir iz Kranja ni več moj zastopnik. Zato naj se vsi interesenti obrnejo direktno na zgornj omenjeni naslov 5440

stanovanja

SOBO s souporabo kopalnice z možnostjo kuhanja na Bledu, Radovljici ali okolici potrebujeta žarodenca. Ponudbe pod »Opremljena ali neopremljena«.

5951 V Kranju ODDAM opremljeno, centralno ogrevano SOBO z mrlzo in toplo tekočo vodo za predplačilo ali po dogovoru. Ponudbe poslati pod »Središče« 5636

Soliden fant, 15 let, nujno išče SOBO v Kranju ali okolici. Sabljak Željko, Savska c. 42, Kranj 5637

V najem vzamem manje STANOVA, primerno za obrt v neposredni okolici Kranja. Ponudbe z naslovom pod »Nekaj predplačila« 5638

Mlada zakonca brez otrok nujno potrebujeta SOBO in KUHINJO s sanitarijami. Zaželena bližnja okolica Kranja. Ponudbe pošljite pod »Redna plačnika« 5639

Zakonca brez otrok nujno potrebujeta SOBO ali vzameta v najem GARSONJERO v Kranju ali okolici. Naslov v ogl. oddelku 5640

Zakonca brez otrok, zaposlena na letališču, želite najeti enosobno. STANOVANJE oziroma GARSONJERO na relaciji Kranj—Mengeš. Pirc, Ljubljana, Teslova 6, telefon 22-645 5641

Brata — študenta iščeta opremljeno, ogrevano SOBO. Ponudbe pod »Predplačilo« 5683

ODDAM SOBO. Lahovče 31, Cerkle 5684

zaposlitve

Sprejemam VAJENKO. Frizerski salon Jelena Valinger-Simunac, Koroska 16, Kranj 5687

Iščem pohištvenega MIZARJA in VAJENCA za Mengeš. Naslov v oglašnem oddelku 5593

BELGIJSKA DRUŽINA, nastrena v Kranju, išče HIŠNO POMOČNICO za celodnevno pomoč. Pogoji: dobra kuharica, snažilka, gozdinci. Starost nad 30 let, nekaj znanja tujih jezikov, po možnosti nemško ali angleško. Nudimo boljšo plačo, celotno nastanitev, vključno s hrano in če je potreben, z manjšim stanovanjem. Družinsko življenje, privatna kopalnica itd. Oglasite se na Pševsko 2 F, Kranj 5642

Priznani ansambel ISČE kvalitetna BOBNARJA. Ponudbe poslati pod »Nujno« 5643

prireditve

MLADINSKI AKTIV Visoko prireja v nedeljo, 30. 9. 1973, ob 16. uri veliki mladinski ples — prvi nastop kranjske »SIBILE« 5644

SPORT hotel Pokljuka prireja vsako soboto ples od 20. do 24. ure. Za veselo razpoloženje bo poskrbel ansambel »TOPNIČARJI« 5645

GOSTILNA »ZARJA«, TRBOJE vabi danes zvečer na zabavo s plesem. Igra ansambel »KARAVAN«. Domača kuhinja, solidna postrežba. Vabljeni! 5688

GLAS 13

Sobota, 29. septembra 1973

Zarica rešila Kranj

Medtem ko ob zadnjem velikem porastu Save kranjski industrijski bazen ob obeh bregovih ni bil v nevarnosti, so potoki in hudourniki v nekaterih krajih v občini preplavili več hiš

Kranja torej tokrat visoka voda ni ogrozila in če verjamemo napovedim strokovnjakov in Splošne водне skupnosti Gorenjske, ga ne bo tudi v prihodnje, ko bodo dela v Zarici končana. Več težav in neprijetnih presenečenj pa je bilo tokrat v nekaterih krajih v kranjski občini, kjer so nenačoma narasli potoki in hudourniki povzročili škodo lastnikom hiš.

Na Kokrici sta že v torek zjutraj zalili več kleti narasla Rupenščica in del Belce, ki priteče z Brda. Združita se sredi vasi. Oba potoka sta že večkrat ob večjih nalinah zaradi dveh mrtvih kotov in opustelega jezu pri Nagliču prestopila bregove. V večhiš pa ob takšnih primerih vdre tudi talna voda. V torek in v sredo je bila voda približno v tridesetih hišah in je ponekod povzročila precej škode nad že shranjeno ozimnico. Mnogi, in tako tudi Peter Drinovec, so iz torka na sredo vso noč dežurali. Predsednik krajevne skupnosti Peter Finžgar nam je v sredo povedal, da je krajevna skupnost že večkrat posredovala na občini in pri Splošni vodni skupnosti Gorenjske, da bi bilo treba napraviti novo strugo za Rupenščico na Vrtelci in znižati Nagličev jez, vendar razen zagotovil in obljub (ob sleherni poplavi), da bo to urejeno, se ni uredilo še ničesar. Prebivalci pravijo, da bi se sami lotili del, vendar jih ne zmorcejo. Pa tudi pri Perućevih na Kokrici menda nimajo nič proti, da bi strugo Rupenščice speljali čez njihov savojnik, da bi se tako izognili nehnim poplavam. »Zdaj, po zadnji poplavi lahko spet upamo, da ne bo ostalo le pri obljubah,« pravijo. Sodeč po izjavi direktorja Splošne водне skupnosti Gorenjske, ki si je ogledal poplavo na Kokrici in v nekaterih drugih krajih v kranjski občini, pa bodo prihodnje leto na Kokrici ta problem res rešili. Razen preplavljenih hiš pa je narasla Rupenščica odtrgala tudi del ceste Bobovk—Mlaka.

Podbne težave kot na Kokrici in v Dupljah (o slednjih smo pisali že v prejšnji številki) pa je povzročil tudi narasli potok Trskovc v Velesovem. Voda v tem kraju je začela zalivati kleti v novih hišah v torek okrog pol šestih zjutraj. Takrat so stopili v akcijo člani prostovoljnega gasilskega društva Velesovo. 14 ur je njihova motorna brizgalna črpala vodo iz kleti, vse naselje pa je sodelovalo ves dan in vso noč pri gradnji nasipov. Skušali so tudi preusmeriti potok v zgornjem delu v znano brezno, vendar jim to ni uspelo. Voda je zalila okrog 25 hiš in ponekod jo je bilo tudi prek 1,5 metra. Janezu Sitarju je na primer voda zalila vso klet s krompirjem in le približno 10 centimetrov je manjkalo, da s kleti ni udarila tudi v stanovanjske prostore. Še v sredo so potem gasilci Velesovega, Cerkelj in Luž črpali vodo iz poplavljenih hiš.

Kako bi se rešili v Velesovem poplav, še ni povsem jasno. Morda bo treba drugače speljati ozko strugo pot mostom. Starejši vaščani pa pravijo, da bi bilo treba očistiti brezno v zgornjem delu Velesovega. Včasih, ko v Velesovem ni bilo poplav, je voda drvela v brezno in potem prišla na dan nekje blizu Skaručne.

Podbne težave s potokom Trskovc so imeli tudi v Praprotni polici, kjer je voda drvela skozi naselje. Po podatkih občinskega štaba pa so bile med drugim poplavljene tudi nekatere hiše v Spodnjih Brnikih.

Po zadnjem obilnem deževju v začetku tedna, ko je Sava v Kranju hitro močno narasla in se približala nekdanji kritični točki — 4 metrom, so bile v vseh podjetjih kranjskega industrijskega bazena ob obeh bregovih pripravljene posebne ekipe. Lahko bi rekli, da so bili vsi, vključno z občinskim štabom za civilno zaščito, ki je izdal tudi ustrezne odločbe, pripravljeni na najhujše — na reševanje strojev in repromateriala ob morebitnem vdoru vode v obrate. Zdaj zatrdo že lahko zapišimo, da bi lani ta čas ob takšnem deževju in takšnem porastu Save morale ekipe posredovati. Tukrat pa se to ni zgodilo. Kranjski industrijski bazen je tukrat rešila, skoraj že dograjeni Zarica in hkrati dala vedeti, da se v Kranju poslej tudi ob večji Savi v batipoplav.

V torek ob 17.30 je znašala višina Save v Zarici, kjer so letos uredili novo strugo in opustili nekdanji ka-

ker trava še ni bila dovolj ukorenjena. Pa tudi če bi voda narasla še kak meter, podjetja ob Savi zato najbrž še ne bi bila v nevarnosti oziroma poplavljena.«

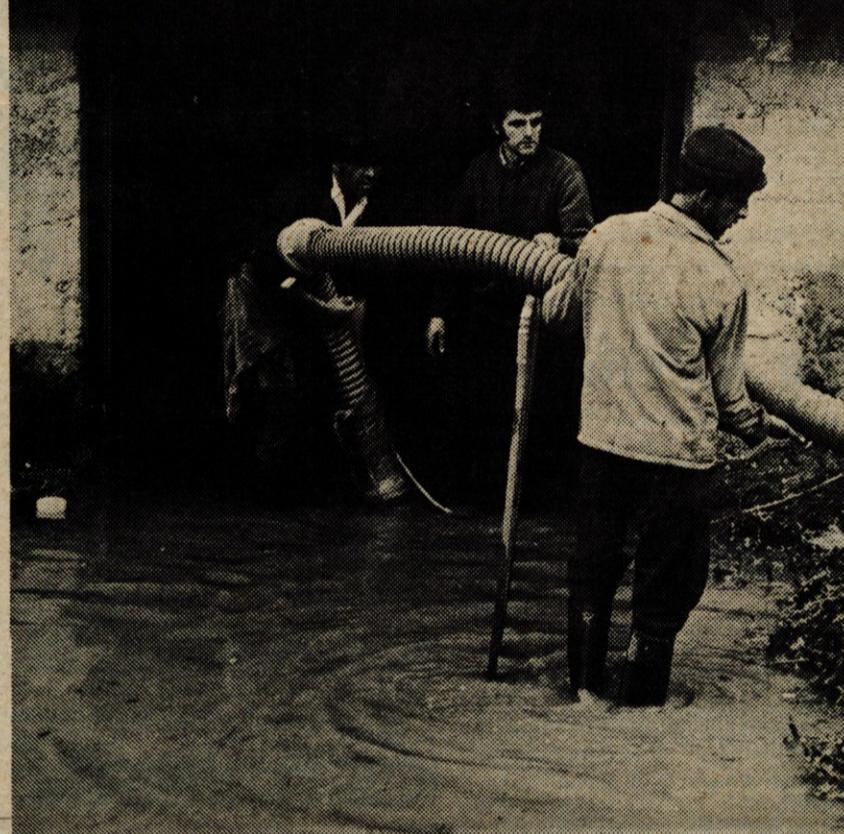
V primerjavi z drugimi kraji in mesti v Sloveniji bi lahko rekli, da je ob sedanjih poplavah škoda minimalna. Visoke vode pa so pokazale in ponekod ponovno opozorile, da bo treba čimprej urediti strugo nekaterih potokov in hudournikov. Nekaj bodo morda lahko prispevali prebivalci sami, dobršen del pa bo najbrž pri tem morala nameniti občina in Splošna vodna skupnost Gorenjske.

Nazadnje smo o morebitnih podatkih po škodi poprašali še v zavarovalnici Sava v Kranju. Le-teh niso imeli. Povedali so nam, da so se sicer nekateri oškodovanci oglašili, da pa jim zavarovalnica žal ne more priznati nobene odškodnine. Pred tovrstnimi poplavami se namreč po sedaj veljavnem pravilniku ne da zavarovati.

Besedilo: A. Žalar

Slike: A. U.

nal, v katerem se je voda ustavljalna in začela preplavljati zemljišče proti Planiki, okrog 7 metrov. Direktor Splošne водне skupnosti Gorenjske Franc Jere nam je povedal, da je tukrat znašal pretok vode v Zarici po nepopolnih podatkih okrog 900 kubičnih metrov na sekundo, kar je le nekaj manj kot ob veliki vodi 1967. leta, ko je bil dobršen del kranjskega industrijskega bazena pod vodo. Dežurni delovodja Alojz Kolmank je bil tukrat v Zarici. »Čeprav dela v Zarici še niso končana, saj utrijujemo desni breg in bo korito prihodnje leto treba še poglobiti, nam voda ni povzročila dosti škode. Udarila je sicer v zdaj opuščeni kanal in na obeh bregovih odnesla nekaj zaščitne oblage. Najbrž zato,

Podobno kot na Kokrici je v Velesovem zalil hiša narasel potok Trskovc, ki priteče s Štefanje gore. Gasilci iz Velesovega, Cerkelj in Luž so z motorimi brizgalnimi v torek in sredo črpali vodo iz kleti.

Zemeljski plaz porušil novogradnjo

Kot so nam povedali na občinskem štabu za civilno zaščito, narasla voda v Škofji Loki in okolici ob nedavnih neurjih ni povzročila kaj prida razdejanja. V sredo je nivo reka in potokov sicer dosegel kritično točko in grozil z najhujšim, vendar je potem začel upadati. Enotam za borbo proti elementarnim nesrečam pri posameznih krajevnih skupnostih, ki so bile ves dan pripravljene posredovati, je torej vreme prizaneslo. Pač pa ni prizaneslo lastniku novogradnje v Železnikih (naselje Češnjica); zemeljski plaz je popolno-

ma porušil in zasul napol dokončani stanovanjski objekt.

Drugače pa so še najbolj prizadeti številni lastniki drv in hlodov, zloženih preblizu rečnih in hudourniških strug. Vodna stihija je delavce prehitela ter odnesla precej lesa, kajti jesensko deževje letos ni čakalo do konca meseca oktobra, kakor je sicer v naših krajih običaj. S sedeža obrata GG v Škofji Loki sporočajo, da njihovi ljudje pravkar zbirajo podatke o nastali škodi in da nam bodo dokončne številke kmalu na voljo. (-ig)

Voda ni vedno pitna

Obilno deževje zadnjega tedna je kljub temu, da je bilo dobrodošlo, prineslo s seboj kup nevšečnosti. Ponekod je voda zalila kleti, zamašili so se kanali, da je umazanija vdrila v nekatera objekte, zemeljski plazovi pa so ponekod na Gorenjskem za krajši čas oviral promet.

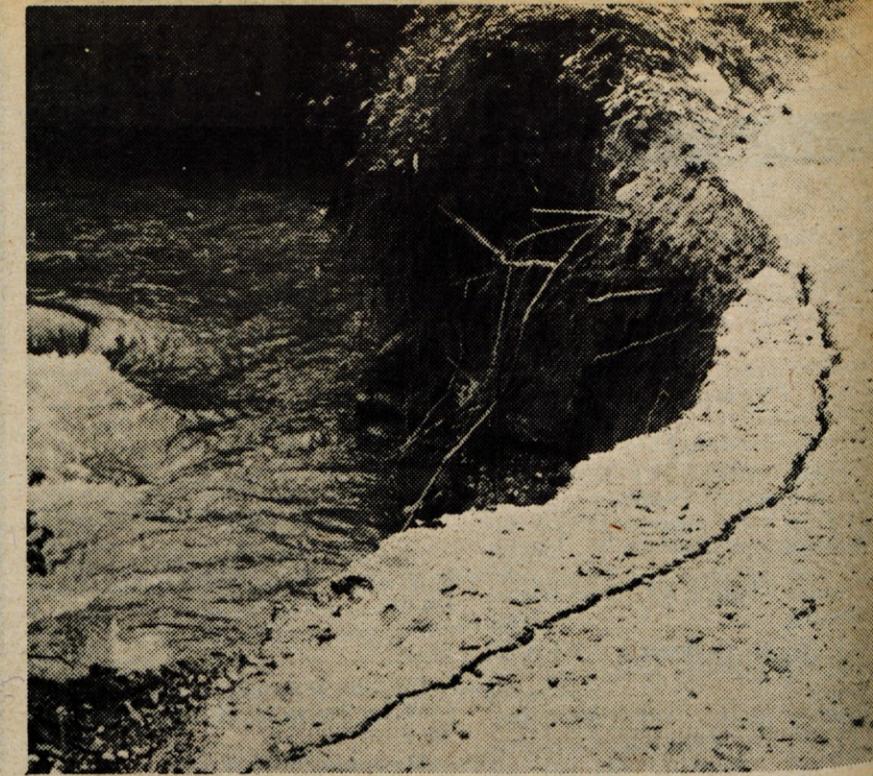
Ob tolikšnem deževju ni redko, da umazane površinske vode okužijo pitno vodo. Na Gorenjskem sicer ni prišlo do večjih poplav, za druga poplavljena področja pa je republiška komisija za karantenske bolezni opozorila prebivalstvo, naj pitno vodo prekužava, da ne bi prišlo do okužb tam, kjer voda ni zadostno klorirana.

Zavod za zdravstveno varstvo v Kranju že od začetka deževja spremlja kakovost vode na svojem področju. Za sedaj še ni nikjer na Gorenjskem potrebno prekužavati vodo. Zavod tesno sodeluje z upravljalci večjih vodovodov, ki skrbe za zadovoljivo vodo pod nadzorstvom zavoda za zdravstveno varstvo.

Večji problemi pa so, tako je povedala direktorica zavoda dr. Ana Kraker-Starmanova, pri manjših vodovodih in pa vodnjakih, ki jih zaliže voda. Vsaka kalna voda je sumljiva, posebno pa še takrat, če se ugotovi, da je v vodnjake pritekla površinska voda. Sama kalnost vode ni nevarna. Drugače pa je seveda, če v pitno vodo pritekajo površinske odpadne vode, ki so jih onesnažili tako ljudje kot živali. Vsako sumljivo vodo je treba pred uporabo prekužati. Voda naj vre 15 minut. Če pride do onesnaženja vode, je treba o tem obvestiti zavod za zdravstveno varstvo Kranj, kjer bodo vzorec vode pregledali ali pa najbližjo sanitarno inšpekcijsko ali higienično postajo pri zdravstvenem domu.

Ce je blatna voda zaliila kleti ali stanovanjske prostore, je zavod za zdravstveno varstvo pripravljen očiščene prostore razkužiti. Živila, ki jih je v kletnih ali drugih prostorih zaliha umazana voda, kanalčica, voda iz greznic, je treba zavreči. Paziti je treba, da se umazanija iz takih prostorov ne prenaša v druge stanovanjske prostore, roke pa je treba po čiščenju dobro umiti, da se ne okužimo. Zaradi takšne situacije je potrebno vsak pojedinci sporociti zdravstveni službi.

L. M.

Narasla Rupenščica in del Belce, ki priteče z Brda, obe pa se združita sredi Kokrice, sta v torek zalili več hiš na Kokrici. Narasla Rupenščica pa je odtrgala tudi del ceste Bobovk—Mlaka

Pretrgani vodovod

Zadnje deževje tudi v Tržiški občini ni minilo brez posledic. V dolini Blajšnice nad Ročevnico pri Bistrici se je zemlja posedla in štirikrat pretrgala glavni cevovod vodovoda Žegnani studenec—Kovor—Naklo. Zemeljski plaz je poškodoval tudi lokalne ceste pri Jerinovi žagi na Bistrici ter ogrozil stanovanjsko hišo. Na komunalnem podjetju Tržič so včeraj povedali, da je škoda precejšnja in znaša več milijonov starih dinarjev. Zaradi močnega deževja so se pojavili

zemeljski usedi na Koroški in Proletarski cesti v Tržiču. Cestni odsek od Proletarske ceste do Čegelj je začasno zaprt.

Povprašali smo tudi na obratu Gozdnega gospodarstva Kranj v Tržiču. Povedali so, da deževje ni povzročilo večjih škod in da močno naraslo vodovje tudi lesa ni pobiralo. Voda je na nekaterih mestih poškodovala obrežne zidove in prage pod mostovi. Na nekaterih mestih so se pojavili usedi, v soteski Dovžanka pa se je pojavil zemeljski plaz. -jk

DIMNIK SCHIEDEL JE OKROGEL, KAR DAJE TELE PREDNOSTI:

- odličen vlek zaradi najmanjše prostornine sten
- varnost obratovanja zaradi najmanjše kurične površine
- enostavnost pri čiščenju

SCHIEDEL YUKAMIN

DIMNIK SCHIEDEL IMA ŠAMOTNI VLOŽEK, ODPOREN PROTI KISLINI, ZATO JE:

- odporen proti ognju, ker je izdelan iz visoko kvalitetnih glin in šamotov,
- odporen proti kislini, ker šamotni vložek propušča kislino pod 2,5 %
- varen pred zasajevanjem in zakislevanjem, ker je šamotna cev odporna proti kislini in vlagi,
- temperaturno obstojen, odporen proti pritiskom in plinotesen, ker je sistem izredna konstrukcijska rešitev.

DIMNIK ŠT. 1

DIMNIK SCHIEDEL S ŠAMOTNIM VLOŽKOM JE MONTAŽNI DIMNIK IN JE:

- varčen zaradi hitre in enostavne montaže,
- varen pred ognjem, ker je večplastne konstrukcije s tesnilnimi fugami,
- varčen pri prostoru, ker je natančno izmerljiv in funkcionalen
- varčen pri ceni, ker je trajen in ga je mogoče hitro montirati in ima do 40 % boljše izgrevanje.

V EVROPI

SCHIEDEL—YU—KAMIN PROIZVAJA, PRODAJA, MONTIRA, UVAŽA in IZVAŽA GRADBENO PODJETJE »GRADNJA«, ŽALEC, v kooperaciji s CINKARNO Celje, telefon 71-783, 72-227.

Prodajna mesta:

Napredek Domžale, Merkur Kranj — PE Kurivo, trgovsko podjetje ABC Tabor Grosuplje, Univerzitet Jesenice, Gramex Ljubljana, Ljubljanske opekarne

Pogovor tedna

Brane Milovanović, specialist na dolge proge

Brane Milovanović, 21-letni dijak Iskrine tehnične srednje šole, je najboljši slovenski plavalec na 1500 m kravl vseh časov, hkrati pa je tudi slovenski in jugoslovanski reprezentant, kranjski in slovenski rekorder, član PK Triglav od leta 1963 in torej letos praznuje 10-letnico aktivnega nastopanja.

Rezultati 10-letnega nepretrganega treninga so pri Branetu pravlani in še posebej letos prinesli več uspehov: stalno članstvo v državnih članskih reprezentanci, postal je najhitrejši slovenski plavalec na 1500 m (plavalni maraton) in prvi Slovenec in tretji Jugoslovan, ki je kdaj kolito progo preplaval pod 18 minut. Rezultat, ki ga je dosegel Brane letos, 17:49,7, pomeni tudi po letu 1966 prvega Jugoslovana, ki je premagal mejo 18 min., pri čemer pa je jugoslovanski rekord Rogošiča 17:34,8 še iz leta 1964 in je torej star kar 9 let.

Kdaj si začel plavalno kariero?

»Plavati sem se naučil v Triglavovi plavalni šoli, z rednim treningom pa sem pričel malo pozno, saj sem bil star že 11 let. V začetku sem plaval vse discipline, kasneje pa sem se specializiral za dolge proge. Hkrati pa sem plaval v ,mešanih disciplinah.«

Kdaj si prvič oblekel dres državne reprezentance?

»Lani, ko sem postavil nov slovenski rekord na 1500 m kravl s časom 18:19,8, kar je bil tudi najboljši čas v državi.«

Kako si zadovoljen s svojimi letošnjimi rezultati?

»Izboljal sem svoj slovenski rekord za 30 sekund — torej sem zadovoljen. Nisem pa še popravil jugoslovenskega — torej me ta naloga še čaka. Ko bo tudi ta opravljena, takrat bom šele lahko rekel, da sem popolnoma zadovoljen sam s seboj. Manjka mi torej še 15 sekund, kar pomeni, da moram vsakih 100 m preplavati za 1 sekundo hitreje.«

Da boš to zmogel, koliko bo treba še trenirati?

»Od oktobra letos pa do junija prihodnjega leta povprečno 4-krat na teden v vodi in 2-krat v telovadnici. Od junija dalje pa vsak dan 2-krat v bazenu. Skupaj moram preplavati približno 800 km.«

800 km za teh 15 sekund?

»Teh 800 km je premalo, morate še priračunati 10 let po 800 km, da boste dobili pravo sliko. Da ne govorim o Vzhodnih Nemcih ali Američanikih, ki preplavajo še enkrat več kot mi, imajo pač tudi drugačne pogoje.«

Kdo vse so ti pripomogli k temu tvojemu letošnjemu najboljšemu rezultatu v Jugoslaviji?

»Menim, da nas je več. Postal sem resnejši in marljivejši pri treningu. Z mojim trenerjem prof. Francem Peterreljem se dobro razumeva, moja šola, ravnatelj šole ing. Perko in razrednik prof. Rehar so imeli polno razumevanje za moje težave, PSJ me je poslala na zimske priprave, moj matični klub Triglav pa s pomočjo pokrovitelja plavanja v Kranju Iskre-Elektromehanike na letne priprave, ki sem jih nadaljeval do balkanskega prvenstva in dvoboja s Španijo. Menim, da sem s svojimi rezultati opravičil zaupanje kranjske in slovenske športne javnosti,« je zaključil pogovor odični kranjski plavalec Brane Milovanović.

I. Slavec

Tudi gledalci morajo športno prenesti poraz

Vroča kri po končani tekmi, uničevanje mrež na golu in grožnje sodnikom in trenerju ne pomagajo uspešnemu nastopanju tržiških nogometarjev v slovenski nogometni ligi

Tržički nogometarji so se letos kot zmagovalci gorenjske nogometne lige uvrstili v zahodno consko slovensko nogometno ligo. Nogometarji so tako drugi med tržičkimi športniki, ki so se za rokometaši uvrstili v republiško tekmovanje. Nogometni klub je dobil pred dobrim mesecem novega predsednika. Resnost, sloga in volja igralcev so se povečale, Tržičani pa so praktično prek noči (izraz ni pretiran) začeli polniti tribune ob nogometnem igrišču pod gradom, pa naj si bo prvenstvena, prijateljska ali pokalna tekma. Čeprav je na nekaterih tekmah škripano, smo videli pod gradom vrsto lepih golov, iger in — zmag. Porazov, ki kalijo in vzgajajo tako igralce kot gledalce, je bilo malo. Prepričanje, da morajo Tržičani doma, če se le da zmagati, se je stopnjevalo. Zaupanje občinstva v vodstvo kluba, igralce in trenerja je raslo. Malokdo je verjetno pomislil, da tudi najboljše moštvo na trenutek lahko igra slab, da zgubi na domačem terenu in da bodo morali tudi Tržičani še posebno kot novinci v ligi, pa naj si bo doma, plačati porazi davek neizkušenosti in prenesti milost ali nemilost sodnikov. Takšne so danes na žalost razmere v nogometu in z njimi se bomo morali kot kaže klub prizadevanjem, da bi jih odstranili, sprizazniti.

Start tržičkih nogometarjev je bil obetaven. Gladka zmaga doma proti Savi s 3:0, potem po slab igri doma poraz z Jadranom 1:0, pa nepričakovana zmaga v Tolminu z 1:0 in v nedeljo doma poraz z zadnjeuvrščenim Usnjarem z 2:3, čeprav je bila točka že v žepu! Gostje so bili napadnejši, spremnejši. Izkoristili so hib domačinov, ki so igrali pod svojimi zmožnostmi in zmagali. Nisem jimi ocenjeval, vendar menim, da so bili sodnikovi kriteriji do domačinov ostrejši kot do gostov.

J. Košnjek

Gorenjska nogometna liga Korotan v vodstvu

Minulo soboto in nedeljo so v nogometnem prvenstvu Gorenjske bili doseženi naslednji rezultati:

Podvezna liga — člani: Jesenice : Bled 3:3, Lesce : Bohinj 4:0, Šenčur : LTH 1:3, Britof : Alples 1:4, Korotan : Naklo 3:2.

Lestvica:	1	3	1	0	13:	5	7
Korotan	4	3	1	0	13:	5	7
LTH	4	3	1	0	16:	6	7
Alples	4	3	0	1	11:	5	6
Lesce	4	2	1	1	10:	5	5
Bled	4	2	1	1	6:	7	5
Bohinj	4	2	0	2	5:	11	4
Jesenice	4	0	3	1	6:	8	3
Šenčur	4	1	1	2	3:	8	3
Britof	4	0	1	3	4:	10	1
Naklo	4	0	0	4	5:	14	0

I. razred — člani: Primskovo : Triglav B 6:5, Trboje : Preddvor 1:2, Bled B : Kondor 3:0, Reteče : Podbrezje 2:3.

V vodstvu sta Primskovo in Preddvor, ki imata po 3 točke.

Mladinska liga: Naklo : Tržič 0:5, Triglav : Jesenice 0:4, Bled : Bohinj 3:0, Šenčur : Britof 3:0, Sava : Primskovo 9:1, LTH : Alples 1:1. V A skupini vodita Jesenice in Tržič, ki imata po 4 točke, v B skupini pa je prvi Alples s 5 točkami.

Lestvica:

Tekstilindus	3	3	0	0	17:	4	6
ZTP	3	2	0	1	9:	8	4
IBI A	3	1	0	2	4:	12	2
Sava B	3	0	0	3	4:	10	0

P. Novak

Sport v delovnih kolektivih Tekstilindus prvi

VII. letne športne igre občinskega sindikalnega sveta Kranj v malem nogometu so končane. V razdobju 20 dni je bilo odigranih kar 84 tekem. Ta teden pa so bile na sporedu še finalne tekme, ki so se končale z naslednjimi rezultati: IBI A : Tekstilindus 2:7, IBI A : Sava B 1:0, IBI A : ZTP 1:5, Tekstilindus : Sava B 5:2, Tekstilindus : ZTP 5:0.

Lestvica:

Tekstilindus	3	3	0	0	17:	4	6
ZTP	3	2	0	1	9:	8	4
IBI A	3	1	0	2	4:	12	2
Sava B	3	0	0	3	4:	10	0

P. Novak

Za nogometni pokal SFRJ

Sava : Tržič 2:1

Kranj, stadion v Stražišču, finale področnega tekmovanja za jugoslovenski nogometni pokal Sava : Tržič 2:1, gledalcev 50, sodnik Kaštivnik (Kranj).

Strelci: 1:0 Lanz (4), 1:1 Bucalo (30), 2:1 Šemrl (65).

Sava: Bajri, Vidic, Dimič, Nedeljkovič, Nosan, Kert, Šemrl, Lanz, Klemenčič (Mokič), Kožar, Andoljšek.

Tržič: Humar, Valjavec, Šerbec, Šimonec, Zupan, Dobrin, Bucalo, Ježek, Majerhof, Hladnik, Peharc.

V hladnem, deževnem vremenu in blatenem igrišču sta moštva pokazali dokaj dober in borben nogomet. Povedli so domačini, ko je Lanz že v 4 minutih presenetil gostujočega vratarja. Gostje so izenačili s prostim strelom Bucala iz roba šestnajstmetrskega prostora. V nadaljevanju so gostje kakih petnajst minut nevarno ogrožali gol domačinov. Le-ti se imajo, da niso dobili zadetka, zahvaliti nespretnim napadalcem Tržiča. Kar ni uspelo Tržičanom, pa je domačinom, ki so po grobi napaki vratarja in ožje obrambe v 65 minutih prek Šemrla le povedli in zaslужeno zmagali.

-dh

Hokej na ledu

Jesenice : ATSE 4:4

Jesenice, športna hala, tekma za karavanški pokal Jesenice : ATSE (Avstrija) 4:4 (3:2, 0:0, 1:2), gledalcev 2000.

Strelci za Jesenice: Felc, Hafner, T. Košir, Hafner, Poljanšek.

Jesenški hokejisti so se tokrat v karavanškem pokalu na domačem ledu moralni zadovoljni le s točko. Po dveh tretjinah so sicer še vodili, nato pa so jih gostje, ki imajo v svojih vrstah dva prekaljena ruska igralca, presenetili in jim v zadnji tretjini odščipnili točko.

-dh

Proti prhljaju in za rast las uporabljajte

drogesan
lasno vodo

Kozmetična obrt P. Šinkovec
Kranj, Prešernova 19.

Slavje v severni steni Storžiča

Letos mineva 25 let, odkar so tržički alpinisti in smučarji Nadko Salberger, Marjan Perko, Alojz Zaljetel, Jože Jagodič, Drago Štefe, Janez Perko, Jernej Perko, Marjan Salberger, Janko Krmelj, Zdravko

Križaj, Matevž Lukanc, Slavko Lukanc, Alojz Miklič, Mirko Mežek in Janko Januš s prostovoljnimi delom in s pomočjo drugih planincev zgradili v severni steni Storžiča alpinistični bivak. Bivak že od leta 1948 dalje pomaga alpinistom pri opravljanju plezalnih smeri v Storžičevi steni, uporabljajo pa ga tudi mladi alpinisti pri pridobivanju osnovnih alpinističnih veščin.

Proslavitev 25. obletnice bivaka je bila v nedeljo, 23. septembra. Pozivu in vabilu tržičkega planinskega društva se je odzvalo 45 graditeljev bivaka, tržičkih planincev, predstavnikov slovenske planinske zveze in PD Jesenice. Ker pot do bivaka ni nadelana, so tržički alpinisti dostop zavarovali z vrvimi in klini, posameznike pa so tudi privezali z varovalnimi vrvimi.

-jk

Sportne novice v kratkem

(NOGOMET) — Disciplinsko sodišče nogometne podvezne Gorenjske je na zadnji seji izreklo naslednje kazni: NK Triglav je bil kaznovan z 200 din, NK Britof z 100 din zaradi neurejenih zdravniških pregledov igralcev, NK Primskovo pa je bilo zaradi slabe organizacije na tekmi kaznovano z ukrom. Kaznovani pa so tudi še naslednji igralci: Jože Jekovec (Preddvor) tri tekmi, Krsto Ašanin (Preddvor) dve tekmi, Dušan Jerala (Sava) dve, Peter Hribar (Naklo) eno tekmo, Feliks Eržen in Tone Blažek (Triglav) dve tekmi, Tone Konc (Šenčur) z ukrom, Štefek Dulič (Triglav) dve tekmi, Lovro Hladnik (Tržič) pa z opominom.

(SMUČARSKI SKOKI (JJ)) — Smučarski klub Triglav bo v nedeljo, 14. oktobra, organiziral prvenstvo Slovenije za mladince v skokih na plastični skakalnici in meddržavno tekmovanje za člane. To je prava sreča slovenskega skakalnega športa, saj bodo nastopili tudi državnih reprezentantov, ki se bodo vrnili z 10-dnevnega treninga v CSSR.

(NOGOMET (NP)) — V tekmovanju za mladinski pokal na področju Gorenjske sta se polfinalni tekmi končali takole: Naklo : Jesenice 1:5, Sava : Alples 5:0. V finalu se bosta pomerila Jesenice in Sava.

(MOTORISTIKA (DH)) — Avto-moto touring klub Ljubljana bo danes ob 15. uri v Zgornji Šiški organiziral finalno v speedwayu za "Pokal Štirih narodov". Nastopili bodo najboljši dirkači Avstrije, CSSR, Madžarske in Jugoslavije.

(NOGOMET (JS)) — Nogometni klub Kondor iz Godešiča je pred dnevi po dolgem času le dobil prepotrebno slavičino. Pri Transstiriju so namreč kupili dotrajani avtobus in ga preuredili v slavičino. Poleg tega pa so člani tudi sami uredili igrišče tako, da je sedaj zadovoljiv za igranje.

Na sestanku so se menili tudi o prihodnjih treningih tekmovalcev ter o zamisli, naj bi organizacijo tradicionalnega Kurirskega smuka letosnjega prevzel Sm

